

Jurisprudentie-bulletin RSJ 2016/7

zie ook www.rsj.nl

Inhoudsopgave jurisprudentiebulletin 2016 - 7

<p>Zaaknummer: 16/1697/GA en 16/2158/GA</p> <p>Datum uitspraak: 17 oktober 2016</p>	<p>DBT; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Er kunnen omstandigheden zijn die nopen tot een belangenafweging voordat beslist wordt over degradatie wegens vervolging van een misdrijf. Bijvoorbeeld de aard en de ernst en de al dan niet opzettelijkheid van de strafbare gedraging waarvoor een gedetineerde vervolgd wordt, het tijdsverloop sinds de strafbare gedraging, de einddatum van de detentie en het gedrag dat een gedetineerde structureel in de detentiesituatie vertoont. In casu degradatiebeslissing onredelijk en onbillijk. Beroepen gegrond, tegemoetkoming € 130,=.</p>	<p>Blz. 8</p>
<p>Zaaknummer: 16/2458/GA</p> <p>Datum uitspraak: 11 oktober 2016</p>	<p>Dwangmedicatie; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Tweede psychiatrische verklaring niet afkomstig van een onafhankelijk psychiater, zoals de wetgever dat heeft bedoeld. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 17,=.</p>	<p>Blz. 10</p>
<p>Zaaknummer: 16/2253/GA en 16/2643/GA</p> <p>Datum uitspraak: 6 oktober 2016</p>	<p>Dwangmedicatie</p>	<p>Gelet op wettelijke procedurele waarborgen geen terugwerkende kracht aan toepassing a-dwangbehandeling mogelijk. Beroep in zoverre gegrond. Geen tegemoetkoming. Nieuwe beslissing voldoet aan eisen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Beroep ongegrond.</p>	<p>Blz. 11</p>
<p>Zaaknummer: 16/0709/GA en 16/1055/GA</p> <p>Datum uitspraak: 28 september 2016</p>	<p>Ordemaatregel uitsluiting deelname activiteiten; Ordemaatregel aanleiding; Tegemoetkoming financieel; Urineonderzoek</p>	<p>Niet gebleken van omstandigheden die ordemaatregel van uitsluiting activiteiten die dagprogramma van 43 uur in ISD overschrijden, kunnen dragen. Beroep gegrond. Beslissing voor klager geen uitzondering te maken op ISD-beleid van wekelijkse urinecontrole niet onredelijk. Beroep ongegrond.</p>	<p>Blz. 12</p>

<p>Zaaknummer: 16/0776/GA</p> <p>Datum uitspraak: 28 september 2016</p>	<p>Ordemaatregel uitsluiting deelname activiteiten; Ordemaatregel aanleiding; Ordemaatregel procedureel</p>	<p>Niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan kan worden geoordeeld dat ordemaatregel uitsluiting activiteiten die dagprogramma van 43 uur in ISD overschrijden noodzakelijk was. In strijd met wet is klager niet gehoord en is de ordemaatregel voor vier weken opgelegd. Beroep gegrond.</p>	<p>Blz. 14</p>
<p>Zaaknummer: 16/2844/GA en 16/2826/GA</p> <p>Datum uitspraak: 27 september 2016</p>	<p>Arbeid en werkzaamheden</p>	<p>Klager is structureel arbeidsongeschikt. Aangeboden vervangend programma is afdoende. Niet gebleken dat klager ongeschikt is voor deelname aan het vervangend programma. Nu klager daaraan geen deel wenste te nemen, mocht directeur in redelijkheid klager tijdens de arbeidsuren insluiten. Beroep directeur gegrond, beklag alsnog ongegrond.</p>	<p>Blz. 15</p>
<p>Zaaknummer: 16/1720/GA</p> <p>Datum uitspraak: 26 september 2016</p>	<p>Disciplinaire straffen aanleiding; Urineonderzoek; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Bij een score van >1000 ug/l kan afgeleid worden dat sprake is van gebruik, maar niet precies hoeveel. Indien de THC-waarde niet precies vastgesteld kan worden en derhalve onduidelijk is welk getal als uitgangspunt genomen dient te worden, kan de THC-kreatinineratio ook niet specifiek bepaald worden. Niet aannemelijk dat uitslag van 9 maart 2016 in het licht van de eerdere uitslagen van urinecontroles duidt op gebruik van cannabis na de voorafgaande urinecontrole van 22 februari 2016. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 52,50.</p>	<p>Blz. 16</p>

<p>Zaaknummer: 16/1973/GA</p> <p>Datum uitspraak: 23 september 2016</p>	<p>Dwangmedicatie; Ordemaatregel afzondering; Ordemaatregel aanleiding; Cameratoezicht; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Klager veroorzaakte gevaar voor anderen, maar niet gebleken dat sprake was van zodanig acuut gevaar dat moest worden beslist tot b-dwangbehandeling. Beroep gegrond, tegemoetkoming €50. Grondslag aan beslissing cameratoezicht komen te ontvallen. Beroep in zoverre gegrond, tegemoetkoming €10. Beslissing ordemaatregel gezien het gevaar niet onredelijk. Beroep in zoverre ongegrond.</p>	<p>Blz. 18</p>
<p>Zaaknummer: 16/1966/GA</p> <p>Datum uitspraak: 23 september 2016</p>	<p>Dwangmedicatie; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>A-dwangbehandeling. Niet aannemelijk dat klager gevaar voor zichzelf veroorzaakt. Onvoldoende vast komen te staan dat klager zodanig gevaar voor anderen veroorzaakt dat a-dwangbehandeling moet worden toegepast. Minder ingrijpend middel voorhanden om gevaar af te wenden. Opmerking over directeur zorg en behandeling die als tweede, niet bij de behandeling betrokken, psychiater heeft geadviseerd. Beroep gegrond, tegemoetkoming €50,=.</p>	<p>Blz. 20</p>
<p>Zaaknummer: 16/0656/GA</p> <p>Datum uitspraak: 20 september 2016</p>	<p>Cameratoezicht</p>	<p>Directeur heeft voorafgaand aan toepassing cameratoezicht in strafcel geen advies gevraagd aan gedragsdeskundige of inrichtingsarts en heeft niet gemotiveerd waarom dat advies niet kon worden afgewacht. In dit geval is volgens een vaste procedure gehandeld, waarbij de uitzondering tot regel is verheven. Dat strijdt met de wet. Beroep directeur ongegrond.</p>	<p>Blz. 22</p>
<p>Zaaknummer: 16/2298/GA</p> <p>Datum uitspraak: 9 september 2016</p>	<p>Dwangmedicatie; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>A-dwangbehandeling. Gevaar voor verwaarlozing op moment beslissing reeds afgewend. Gevaar voor anderen niet zodanig dat niet anders kon worden beslist dan tot a-dwangbehandeling. Overige gevaren niet onderbouwd. Niet voldaan aan gevaarscriterium. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.</p>	<p>Blz. 24</p>

<p>Zaaknummer: 16/2131/GA</p> <p>Datum uitspraak: 9 september 2016</p>	Dwangmedicatie	A-dwangbehandeling. Niet kan worden vastgesteld dat toediening antipsychotica doelmatig is. Gevaar voor anderen niet gebleken. Gevaar voor zichzelf niet zodanig dat niet anders kon worden beslist dan tot a-dwangbehandeling. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 50,=.	Blz. 25
<p>Zaaknummer: 16/0463/GA</p> <p>Datum uitspraak: 26 augustus 2016</p>	Dwangmedicatie	Klager heeft geen toestemming gegeven voor verstrekking van zijn behandelplan aan de beroepscommissie. Uit adviezen van behandelend en niet behandelend psychiater aannemelijk geworden dat klager psychiatrische stoornis heeft en gevaar veroorzaakt zonder geneeskundige behandeling. Aan wettelijke eisen voldaan. Beroep ongegrond.	Blz. 26
<p>Zaaknummer: 16/1114/GA</p> <p>Datum uitspraak: 26 augustus 2016</p>	Dwangmedicatie; Behandelplan	Beslissing tot toepassing van a-dwangbehandeling niet onredelijk of onbillijk. Beroep ongegrond. Beroepscommissie merkt op dat gelet op de dubbele positie van directeur zorg en behandeling en adviseur als niet bij de behandeling betrokken psychiater schijn van vooringenomenheid moet worden voorkomen. Dringende aanbeveling om op korte termijn de werkwijze en taakverdeling in het PPC aan te passen. Ook de aanbeveling dat de tweede beoordelend psychiater niet werkzaam is in het PPC waar de gedetineerde verblijft.	Blz. 30
<p>Zaaknummer: 16/2868/GB</p> <p>Datum uitspraak: 19 oktober 2016</p>	Plaatsing/overplaatsing extern ongelijk regime ongelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay	Gronden waarop klaagster in de BPG is geplaatst onvoldoende concreet en zwaarwegend. Beslissing voldoet niet aan eisen proportionaliteit/subsidiariteit. Niet gebleken dat minder vergaande alternatieven zijn overwogen of dat in redelijkheid geen minder ingrijpende maatregelen mogelijk waren. Beslissing onredelijk/onbillijk. Beroep gegrond en opdracht nieuwe beslissing.	Blz. 32

<p>Zaaknummer: 16/2373/GM</p> <p>Datum uitspraak: 27 september 2016</p>	<p>Medische verzorging behandeling; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Niet gebleken dat inrichtingsarts klager heeft doorverwezen naar maag-, lever- en darmarts dan wel een 'hepatitisbehandelcentrum', terwijl dit laatste wel in de NHG-richtlijn is vermeld. Handelen inrichtingsarts in strijd met norm artikel 28 Pm. Beroep gegrond en tegemoetkoming € 50,=.</p>	<p>Blz. 34</p>
<p>Zaaknummer: 16/0758/GM</p> <p>Datum uitspraak: 27 september 2016</p>	<p>Medische verzorging behandeling; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>In beginsel geen bezwaar tegen voorschrijven van clonazepam i.p.v. Rivotril. In dit geval was echter nader overleg met klager over verminderen van medicatie nodig nu volgens klager sprake was van epilepsie en Rivotril eigenschappen heeft die epilepsieverschijnselen tegen kunnen gaan. Beroep gegrond en tegemoetkoming € 25,=.</p>	<p>Blz. 35</p>
<p>Zaaknummer: 16/1660/GV (tussenbeslissing)</p> <p>Datum uitspraak: 31 augustus 2016</p>	<p>Verlof algemeen; Verlof incidenteel</p>	<p>Klager, een levenslanggestrafte, verzoekt om algemeen verlof, subsidiair incidenteel verlof. Klager komt niet in aanmerking voor algemeen verlof. Incidenteel verlof is wel mogelijk, mits dit in het kader van de resocialisatie noodzakelijk wordt geacht. Beroepscommissie acht zich onvoldoende geïnformeerd om thans een beslissing over incidenteel verlof te nemen. Zij houdt het beroep aan en draagt partijen op nadere inlichtingen te verstrekken.</p>	<p>Blz. 36</p>
<p>Zaaknummer: 16/2980/STA</p> <p>Datum uitspraak: 30 augustus 2016</p>	<p>Verlof proefverlof</p>	<p>Naar voorlopig oordeel voorzitter is verlofmachtiging niet van rechtswege vervallen, ontbreekt rechtsgrond aan beslissing inrichting tot intrekking transmuraal verlof en heeft verzoeker spoedeisend belang bij schorsing tot uitspraak beklagcommissie. Toewijzing verzoek.</p>	<p>Blz. 37</p>

<p>Zaaknummer: 16/1534/TB (tussenbeslissing)</p> <p>Datum uitspraak: 29 augustus 2016</p>	<p>Plaatsing/overplaatsing longstay</p>	<p>Aanhouding behandeling beroep voor duur van 6 mnd. i.a.v. nadere info over de voortgang in klagers traject m.b.t. aanvraag begeleid verlof en plaatsing in De Voorde; eerdere plaatsing in 2012 geen doorgang gevonden o.g.v. te beperkte interpretatie van beleidskader door LAP.</p>	<p>Blz. 39</p>
<p>Zaaknummer: 16/1264/JA</p> <p>Datum uitspraak: 20 september 2016</p>	<p>Bewegingsvrijheid verblijf in groep en gemeenschappelijke activiteiten</p>	<p>Sprake van gebreken nu onduidelijk is op welke gronden de directeur bedoeld heeft een aangepast programma op te leggen en te verlengen. Om die reden beroep en beklag gegrond. Geen tegemoetkoming.</p>	<p>Blz. 39</p>
<p>Zaaknummer: 16/2661/JZ</p> <p>Datum uitspraak: 14 oktober 2016</p>	<p>Geestelijke verzorging; Bewegingsvrijheid verblijf in groep en gemeenschappelijke activiteiten; Medische verzorging medicatieverstrekking; Verlof planmatig; Ontvankelijkheid materieel; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Klager ontvankelijk in klacht en beroep over niet kunnen deelnemen aan Ramadan in licht van art. 9 EVRM. Klacht ongegrond, noodzakelijke medicatie mag ook tijdens Ramadan overdag worden ingenomen. I.v.m. gedrag niet toestaan om naar Koranles te gaan, plaatsverbod en intrekking verlof niet onredelijk, Beroep klager in zoverre ongegrond. Beroep gegrond w.b. niet toekennen tegemoetkoming voor niet aanbieden warme maaltijd 's avonds, tegemoetkoming € 20,=.</p>	<p>Blz. 41</p>

Zaaknummer:

16/1697/GA en 16/2158/GA

Datum uitspraak:

17 oktober 2016

Beroepscommissie:

Jörg, mr. N.
Plaisier, MSc J.
Rossem-Broos, mr. R.S.T. van
Dwarka, mr. S.S. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de penitentiaire
inrichting (p.i.) Leeuwarden,

Trefwoorden:

DBT; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Regeling selectie, plaatsing en
overplaatsing gedetineerden art. 1e,
aanhef en onder b.

Samenvatting:

Er kunnen omstandigheden zijn die nopen tot een belangenafweging voordat beslist wordt over degradatie wegens vervolging van een misdrijf. Bijvoorbeeld de aard en de ernst en de al dan niet opzettelijkheid van de strafbare gedraging waarvoor een gedetineerde vervolgd wordt, het tijdsverloop sinds de strafbare gedraging, de einddatum van de detentie en het gedrag dat een gedetineerde structureel in de detentiesituatie vertoont. In casu degradatiebeslissing onredelijk en onbillijk. Beroepen gegrond, tegemoetkoming € 130,=.

Rechtsoverwegingen:

In artikel 1e, aanhef en onder b. van de

Regeling is bepaald dat gedetineerden die vervolgd worden voor het in detentie plegen dan wel medeplegen van misdrijven uitgesloten zijn van promotie of het plusprogramma. Indien de vervolging niet leidt tot een veroordeling wordt de uitsluiting ongedaan gemaakt. In de nota van toelichting bij de Regeling (Stcrt. 20 februari 2014, nr. 4617) staat – voor zover hier van belang – dat in artikel 1e wordt geregeld welke groepen van gedetineerden zijn uitgezonderd van promoveren en dientengevolge niet in het plusprogramma kunnen worden geplaatst. Het gaat hier om uitsluitingen van rechtswege. Het gaat onder meer om gedetineerden die zich tijdens hun detentie schuldig maken aan het (mede)plegen van misdrijven en daarvoor worden vervolgd en veroordeeld. Volgens de Toelichting is evident dat deze gedetineerden niet het juiste gedrag vertonen. Zijn betrokkenen reeds gepromoveerd op het moment van het (mede)plegen van het misdrijf dan worden zij teruggeplaatst naar het basisprogramma. Dit rechtsgevolg vloeit voort uit artikel 1e.

Onweersproken is dat klager strafrechtelijk wordt vervolgd vanwege eenvoudige mishandeling, gepleegd tijdens detentie. De omstandigheden hiervan staan beschreven in het schriftelijk verslag van de p.i. Dordrecht van 5 augustus 2014. In het verslag staat: "Op een zeer agressieve manier gilte hij [klager] hierbij: 'zo sluit jij me niet in'. Dit alles speelde zich af terwijl er een alarmsituatie was en [klager], zoals iedereen, gehoor zou moeten geven aan de opdracht tot insluiten. Mijn collega T. [piw-er] zag dit alles gebeuren en wilde [klager] weer op cel zetten, waarbij

hij in een worsteling (verbetering secretaris) terecht kwam met [klager] en [piw-er] is hierbij komen te vallen. [Piw-er] is hierna gelijk gaan staan en heeft [klager] met gepast geweld naar binnen moeten zetten waarna ik de deur dicht kon draaien. [Piw-er] is hierna bezocht door de medische dienst waarbij bleek dat zijn schouder uit de kom was. Hij is door de medische dienst doorgestuurd naar het ziekenhuis.”

Uit het dossier blijkt dat de Officier van Justitie op 5 maart 2015 heeft besloten om tot strafrechtelijke vervolging over te gaan.

Klager is op 17 april 2015 gepromoveerd in de locatie De Schie te Rotterdam.

Op 6 juli 2015 is klager gedegradeerd wegens een positieve urinecontrole.

Sinds 4 september 2015 tot en met 20 april 2016 was klager gepromoveerd en verbleef hij in het plusprogramma.

Intussen werd klager op 1 april 2016 overgeplaatst naar de p.i. Leeuwarden.

Klager werd hier eerst geplaatst in het plusprogramma. Op 13 april 2016 is klager opgeroepen om op 6 juni 2016 voor de politierechter te verschijnen.

Uit het verhandelde ter zitting blijkt dat de directeur naar aanleiding van deze oproep heeft besloten klager te degraderen naar het basisprogramma.

Dit is gebeurd op 21 april 2016.

Vaststaat dat klager enkel is gedegradeerd vanwege de vervolgingsbeslissing van 5 maart 2015. Tegen deze beslissing is het beroep met kenmerk 16/1697/GA gericht. Op grond van dezelfde informatie is klager op 2 mei 2016 wederom gedegradeerd. Het kenmerk van dit beroep is 16/2158/GA.

Ter zitting heeft de directeur aangegeven dat geen sprake is van een belangenafweging omdat die ruimte er niet is. De directeur heeft de Regeling toegepast. De beroepscommissie overweegt dat een zó strikte toepassing van de Regeling niet de bedoeling van de Regeling kan zijn. Immers, dit zou betekenen dat zolang een gedetineerde vervolgd wordt – hetgeen door de mogelijkheid van het instellen van rechtsmiddelen door een van of beide partijen jaren kan duren –, hij nimmer in aanmerking komt voor een plusprogramma. Aan het doel van de Regeling wordt in zo een individueel geval ernstig afbreuk gedaan.

Er kunnen zich immers omstandigheden voordoen die nopen tot een – kenbare – belangenafweging van de directeur alvorens hij beslist een gedetineerde te degraderen. Deze omstandigheden kunnen zijn: de aard en de ernst en de al dan niet opzettelijkheid van de strafbare gedraging waarvoor een gedetineerde vervolgd wordt, de resterende tijdsduur van de detentie, het tijdsverloop dat met de vervolging sinds de gedraging gemoeid is en het gedrag dat een gedetineerde structureel in de detentiesituatie vertoont.

In dit geval is zeven maanden na het incident beslist om tot vervolging wegens mishandeling over te gaan. De vervolging zelf duurt thans ruim een jaar. Bovendien heeft klager een lange periode structureel groen gedrag vertoond op basis waarvan hij gepromoveerd werd. Thans wordt klager in het basisprogramma op geen enkele wijze gestimuleerd om zogenoemd “groen gedrag” te blijven vertonen. Anders gezegd: hij wordt niet

gestimuleerd om zelfstandig te werken aan zijn re-integratie, terwijl een proces van gedragsverandering noodzakelijk is voor zijn resocialisatie. Het feit dat klager in 2016 enkel gedegradeerd is op basis van gedragingen op 5 augustus 2014 zonder ook maar enigszins rekening te houden met genoemde omstandigheden acht de beroepscommissie niet redelijk en billijk. Tevens merkt de beroepscommissie op dat de formulering in de bestreden beslissingen onjuist zijn nu hierin als motivering is opgenomen: "Naar aanleiding van de beoordeling van uw gedrag binnen dit programma is vastgesteld dat u op grond van uw gedrag in aanmerking komt voor terugplaatsing naar het basisprogramma." Dergelijke (standaard)teksten dienen – ook indien sprake is van een standaard-tekstblok – (handmatig) aangepast te worden.

Gelet op al het vorenstaande is de beroepscommissie van oordeel dat de directeur in het onderhavige geval voorafgaande aan de degradatiebeslissingen een schriftelijk kenbare belangenafweging had moeten maken. Nu dit niet is gebeurd zal de beroepscommissie de beroepen en de onderliggende beklagen gegrond verklaren. Tevens acht zij termen aanwezig om aan klager een tegemoetkoming toe te kennen.

Zaaknummer:

16/2458/GA

Datum uitspraak:

11 oktober 2016

Beroepscommissie:

Wit, mr. J.A.M. de
Boer, J.G.J. de
Rutten, mr. M.A.G.
Boerhof, mr. R. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Tegemoetkoming
financieel

Artikelen:

Pbw art. 46d, 46e lid 2

Samenvatting:

Tweede psychiatrische verklaring niet afkomstig van een onafhankelijk psychiater, zoals de wetgever dat heeft bedoeld. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 17,=.

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw vindt als uiterste middel geneeskundige behandeling plaats voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen.

Ingevolge artikel 46e, tweede lid, van de Pbw dient ten behoeve van een beslissing inzake dwangbehandeling zowel een verklaring te worden overgelegd van de behandelend psychiater als van een niet bij de behandeling betrokken psychiater die betrokkene kort tevoren heeft onderzocht (de tweede psychiatrische verklaring). De verklaringen van beide psychiaters moeten ondertekend zijn. De beroepscommissie heeft in eerdere uitspraken, waaronder RSJ 3 december

2013, 13/2585/GA, en RSJ 29 juli 2016, 16/355/GA, overwogen dat het ter waarborging van de onafhankelijkheid van de beoordeling aanbeveling verdient dat de directeur de aanvraag voor de tweede psychiatrische verklaring doet bij een psychiater die niet werkzaam is binnen hetzelfde PPC als waar de gedetineerde, ten aanzien van wie de beslissing tot toepassing van de dwangbehandeling wordt genomen, verblijft.

De verklaring van de behandelend psychiater C. is anders dan de wet voorschrijft niet ondertekend. De beroepscommissie zal hier in dit geval geen gevolgen aan verbinden, nu voldoende aannemelijk is dat de verklaring afkomstig is van de behandelend psychiater.

Vaststaat dat de aanvraag voor de tweede psychiatrische verklaring niet is gedaan bij een psychiater die niet werkzaam is binnen hetzelfde PPC als waar klager verblijft. Voorts staat vast dat beide psychiaters elkaar bij afwezigheid in het PPC vervangen en dat niet uitgesloten is dat klagers gesteldheid in aanwezigheid van beide psychiaters tijdens een multidisciplinair overleg is besproken. Gelet op deze feiten en omstandigheden is de beroepscommissie van oordeel dat de tweede psychiatrische verklaring niet afkomstig is van een onafhankelijke psychiater, zoals de wetgever dat heeft bedoeld. Het beroep zal daarom gegrond worden verklaard. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming en zij zal deze vaststellen op € 17,=.

Zaaknummer:

16/2253/GA en 16/2643/GA

Datum uitspraak:

6 oktober 2016

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de Meer, C.W. van der Wouda, drs. J.E. Kokee, R. mr. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie

Artikelen:

Pbw art. 46d aanhef en onder a

Samenvatting:

Gelet op wettelijke procedurele waarborgen geen terugwerkende kracht aan toepassing a-dwangbehandeling mogelijk. Beroep in zoverre gegrond. Geen tegemoetkoming. Nieuwe beslissing voldoet aan eisen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Per beslissing van 30 juni 2016 heeft de directeur besloten tot het toepassen van a- dwangbehandeling als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw. De schriftelijke mededeling vermeldt als ingangsdatum van de a-dwangbehandeling 24 juni 2016. De beroepscommissie is van oordeel dat het systeem van de wet zich ertegen verzet dat aan het toepassen van a-dwangbehandeling terugwerkende kracht wordt verleend. In de Pbw en de daarop gebaseerde Penitentiaire

maatregel zijn enkele procedurele stappen opgenomen die verband houden met de hoor- en informatieplicht van de directeur en die, teneinde een zorgvuldige besluitvorming te waarborgen, in de gegeven volgorde moeten worden doorlopen. Het beroep zal in zoverre gegrond worden verklaard en de beslissing van de directeur van 30 juni 2016 zal worden vernietigd. Nu aan de tenuitvoerlegging van de beslissing reeds schorsende werking was verleend door de uitspraak van de schorsingsvoorzitter in RSJ 8 juli 2016, 16/2252/SGA (herstelbeslissing), zijn er geen termen aanwezig klager in aanmerking te laten komen voor een tegemoetkoming.

Op 26 juli 2016 heeft de directeur andermaal besloten tot het toepassen van a-dwangbehandeling. Met betrekking tot het hiertegen ingestelde beroep overweegt de beroepscommissie als volgt. Uit de stukken komt naar voren dat bij klager sprake is van een psychotisch toestandsbeeld met veel waansystemen, geen ziekte-inzicht en forse agitatie. Deze indruk is tijdens de zitting van de beroepscommissie bevestigd. De psychotische stoornis heeft in het recente verleden tot agressie tegen het personeel geleid en was eerder de aanleiding tot het geweldsdelict, waarvoor klager is gedetineerd. Zijn verbale agressie en niet-aanspreekbaarheid passen bij de immer sluipende gevaarstelling. Ook voor klager zelf bestaat het grote risico dat hij zonder anti-psychotische medicatie maatschappelijk ten gronde zal gaan. Naar het oordeel van de beroepscommissie is er sprake van een

causaal verband tussen voornoemde stoornis en het gevaar dat deze stoornis teweeg kan brengen. Gelet op het beschreven toestandsbeeld is tevens aannemelijk dat zonder een medicamenteuze behandeling het gevaar dat de stoornis doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. De besluitvorming van de directeur voldoet verder aan de daaraan te stellen procedurele eisen. In het bijzonder volgt uit het behandelplan dat de toediening van dwangmedicatie als onderdeel van de behandeling is opgenomen. Met klager zijn gesprekken gevoerd om hem te bewegen vrijwillig mee te werken aan een medicamenteus behandeltraject. Alles overziende voldoet de bestreden beslissing aan de eisen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Het beroep zal daarom ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

16/0709/GA en 16/1055/GA

Datum uitspraak:

28 september 2016

Beroepscommissie:

Stolwerk, mr. M.J.
Korthals Altes, mr. W.F.
Waarden, mr. A. van
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie p.i. Vught

Trefwoorden:

Ordemaatregel uitsluiting deelname activiteiten; Ordemaatregel aanleiding; Tegemoetkoming financieel;

Urineonderzoek

Artikelen:

Pbw art. 23, 30

Samenvatting:

Niet gebleken van omstandigheden die ordemaatregel van uitsluiting activiteiten die dagprogramma van 43 uur in ISD overschrijden, kunnen dragen. Beroep gegrond. Beslissing voor klager geen uitzondering te maken op ISD-beleid van wekelijkse urinecontrole niet onredelijk. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Ten aanzien van het beroep inzake het beklag onder a. overweegt de beroepscommissie het volgende. Ingevolge artikel 23, eerste lid onder a, Pbw kan de directeur een gedetineerde uitsluiten van deelname aan een of meer activiteiten, indien dit in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting dan wel van een ongestoorde tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming noodzakelijk is. In de schriftelijke mededeling van de ordemaatregel staat dat een ordemaatregel van veertien dagen is opgelegd, zodat klager die tijd kan gebruiken om te laten zien dat hij volwassen gedrag kan vertonen. Nog daargelaten dat het vermeende onvolwassen gedrag van klager in de schriftelijke mededeling in het geheel niet is onderbouwd, is niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan redelijkerwijs kan worden geoordeeld dat het, in verband met bovengenoemde belangen, noodzakelijk was om klager de bestreden ordemaatregel op te leggen. Dat klager 'flikker' tegen een personeelslid heeft gezegd is, zeker nu

niet is gebleken dat klager structureel grensoverschrijdende opmerkingen heeft gemaakt tegen personeelsleden, in ieder geval niet een dergelijke omstandigheid. Een grond voor oplegging van de ordemaatregel ontbreekt derhalve. De bestreden ordemaatregel houdt voorts in dat klager wordt uitgesloten van deelname aan activiteiten die het dagprogramma van 43 uur overschrijden. In de schriftelijke mededeling is evenwel niet vermeld van welke activiteiten klager precies is uitgesloten. Daarmee is onvoldoende duidelijk wat de ordemaatregel precies inhoudt.

Gezien het vorenstaande zal de beroepscommissie het beroep inzake het beklag onder a. gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagcommissie vernietigen en het beklag alsnog gegrond verklaren. Nu de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden, ziet de beroepscommissie aanleiding klager een tegemoetkoming van € 20,= toe te kennen.

Ten aanzien van het beroep inzake het beklag onder b. overweegt de beroepscommissie het volgende. Ingevolge artikel 30 Pbw kan de directeur, indien dit noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting, een gedetineerde verplichten urine af te staan ten behoeve van een onderzoek van die urine op aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen. De op de ISD-afdeling van de p.i. Vught verblijvende gedetineerden, die voor het grootste deel verslaafd

zijn of zijn geweest, worden wekelijks onderworpen aan een urinecontrole. Mede ook gezien de preventieve werking die hiervan uitgaat, kan deze wekelijkse controle noodzakelijk worden geacht in verband met het belang van de handhaving van de orde en veiligheid in de inrichting. Met de beklagcommissie is de beroepscommissie van oordeel dat de directeur in redelijkheid heeft kunnen beslissen ten aanzien van klager, die in detentie weliswaar nooit een positieve urinecontrole heeft afgegeven, maar in het verleden wel drugs heeft gebruikt, geen uitzondering te maken op bovenvermeld beleid. Daar de urinecontrole gemiddeld een keer per week plaatsvindt, kan het voorkomen dat een gedetineerde, zoals klager in dit geval, twee keer binnen zeven dagen een controle dient te ondergaan. Voorts is van een inbreuk op klagers recht op privacy in strijd met het bepaalde in artikel 8 EVRM geen sprake. Gezien het vorenstaande zal het beroep ongegrond worden verklaard en de uitspraak van de beklagcommissie met aanvulling van de gronden worden bevestigd.

Zaaknummer:

16/0776/GA

Datum uitspraak:

28 september 2016

Beroepscommissie:

Stolwerk, mr. M.J.
Korthals Altes, mr. W.F.
Waarden, mr. A. van
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie p.i. Vught

Trefwoorden:

Ordemaatregel uitsluiting deelname activiteiten; Ordemaatregel aanleiding; Ordemaatregel procedureel

Artikelen:

Pbw art. 23, 57

Samenvatting:

Niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan kan worden geoordeeld dat ordemaatregel uitsluiting activiteiten die dagprogramma van 43 uur in ISD overschrijden noodzakelijk was. In strijd met wet is klager niet gehoord en is de ordemaatregel voor vier weken opgelegd. Beroep gegrond.

Rechtsoverwegingen:

Ingevolge artikel 23, eerste lid onder a, Pbw kan de directeur een gedetineerde uitsluiten van deelname aan een of meer activiteiten, indien dit in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting dan wel van een ongestoorde tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming noodzakelijk is. Uit de schriftelijke mededeling van de ordemaatregel blijkt dat de ordemaatregel aan klager is opgelegd, omdat hij onvoldoende inspanning toont ten aanzien van zijn ISD-traject. Nog daargelaten dat die (vermeende) gebrekkige inzet van klager voor zijn traject in de schriftelijke mededeling in het geheel niet is onderbouwd, is niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan redelijkerwijs kan worden geoordeeld dat het, in verband met bovengenoemde belangen, noodzakelijk

was klager de bestreden ordemaatregel op te leggen. Het enkel niet tonen van inzet voor het ISD-traject is in ieder geval niet een dergelijke omstandigheid. Een grond voor oplegging van de ordemaatregel ontbreekt derhalve.

De bestreden ordemaatregel houdt in dat klager wordt uitgesloten van deelname aan activiteiten die het dagprogramma van 43 uur overschrijden, maar in de schriftelijke mededeling van de ordemaatregel is niet vermeld van welke activiteiten klager precies is uitgesloten. Daarmee is onvoldoende duidelijk wat de ordemaatregel precies inhoudt.

Ook is de bestreden ordemaatregel voor een duur van vier weken opgelegd, terwijl in artikel 23, tweede lid, Pbw is bepaald dat een ordemaatregel van uitsluiting van deelname aan bepaalde activiteiten voor ten hoogste twee weken mag worden opgelegd. Op dit onderdeel is de ordemaatregel dus in strijd met de wet.

Tot slot heeft de directeur ook gehandeld in strijd met artikel 57, eerste lid onder b, Pbw waarin is bepaald dat een gedetineerde door de directeur dient te worden gehoord, voordat wordt beslist tot oplegging van een ordemaatregel van uitsluiting van deelname aan activiteiten. In de schriftelijke mededeling van de bestreden ordemaatregel is vermeld dat klager niet door de directeur is gehoord.

Gezien al het vorenstaande zal de beroepscommissie het beroep gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagcommissie vernietigen en het

beklag alsnog gegrond verklaren. Nu klager ter zitting heeft verklaard dat het dagprogramma dat hem tijdens de ordemaatregel is aangeboden, niet anders was dan het dagprogramma dat hij daarvoor kreeg, ziet de beroepscommissie geen aanleiding klager een tegemoetkoming toe te kennen.

Zaaknummer:

16/2844/GA en 16/2826/GA

Datum uitspraak:

27 september 2016

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Heddema, drs. H.A. Lucas, mr. E. Blankenspoor, mr. S. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de locatie Zuyder Bos

Trefwoorden:

Arbeid en werkzaamheden

Artikelen:

Pbw art. 21, 47

Samenvatting:

Klager is structureel arbeidsongeschikt. Aanboden vervangend programma is afdoende. Niet gebleken dat klager ongeschikt is voor deelname aan het vervangend programma. Nu klager daaraan geen deel wenste te nemen, mocht directeur in redelijkheid klager tijdens de arbeidsuren insluiten. Beroep directeur gegrond, beklag alsnog

ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

In een regime van beperkte gemeenschap houden gedetineerden die niet gemeenschappelijk aan de activiteiten deelnemen zich op in de voor hen persoonlijk dan wel voor de gemeenschappelijke onderbrenging van gedetineerden bestemde verblijfsruimte. Deze regel geldt echter niet voor gedetineerden die in het regime van beperkte gemeenschap verblijven en door structurele omstandigheden, zoals arbeidsongeschiktheid voor onbepaalde tijd, niet aan de arbeid kunnen deelnemen (vgl. RSJ 2 februari 2015, 14/3586/GA). De directeur heeft ten aanzien van deze gedetineerden de inspanningsverplichting hen in staat te stellen zich gedurende de arbeidsuren buiten hun verblijfsruimte op te houden en hen zoveel mogelijk een vervangend programma aan te bieden.

Klager verbleef in een regime van beperkte gemeenschap en kon door structurele omstandigheden niet deelnemen aan de arbeid. Vast staat dat de directeur klager tijdens de arbeidsuren een vervangend programma aanbiedt in de daarvoor bestemde AO-ruimte. In die ruimte kunnen gedetineerden verblijven om bordspellen te spelen, te lezen of te studeren. Naar het oordeel van de beroepscommissie is dit een vorm van recreatie en biedt de directeur hiermee een afdoende vervangend programma aan. Klager kan ervoor kiezen niet deel te nemen aan dit programma. Hij wordt dan ingesloten op cel. Nu niet is gebleken dat klager ongeschikt zou zijn voor deelname aan

het vervangend programma, kon de directeur, wanneer klager niet wenste deel te nemen aan de vervangende activiteit, in redelijkheid beslissen klager in te sluiten tijdens de duur van die activiteit. Het beroep van de directeur zal derhalve gegrond worden verklaard. De uitspraak van de beklagcommissie zal in zoverre worden vernietigd en het beklag zal alsnog ongegrond worden verklaard.

Voor wat betreft de geschiktheid van de AO-ruimte overweegt de beroepscommissie dat hetgeen in beroep is aangevoerd niet kan leiden tot een andere beslissing dan die van de beklagcommissie. Het beroep van klager zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

16/1720/GA

Datum uitspraak:

26 september 2016

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Heddema, drs. H.A. Lucas, mr. E. Blankenspoor, mr. S. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de p.i. Almere

Trefwoorden:

Disciplinaire straffen aanleiding;
Urineonderzoek; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 30, 50, 51, 68

Samenvatting:

Bij een score van >1000 ug/l kan afgeleid worden dat sprake is van gebruik, maar niet precies hoeveel. Indien de THC-waarde niet precies vastgesteld kan worden en derhalve onduidelijk is welk getal als uitgangspunt genomen dient te worden, kan de THC-kreatinineratio ook niet specifiek bepaald worden. Niet aannemelijk dat uitslag van 9 maart 2016 in het licht van de eerdere uitslagen van urinecontroles duidt op gebruik van cannabis na de voorafgaande urinecontrole van 22 februari 2016. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 52,50.

Rechtsoverwegingen:

Voorafgaand aan de zitting van de beroepscommissie is op verzoek van de voorzitter van de beroepscommissie onder meer de volgende vraag gesteld aan een apotheker van Gelre ziekenhuizen, de instantie die de urinemonsters van gedetineerden analyseert:

Bij een urinecontrole van 9 maart 2016 is sprake van een THC-waarde van > 1000 ug/l. Bij eerdere urinecontroles op 22, 17, 12 en 1 februari 2016 was sprake van eenzelfde uitslag. Kan met betrekking tot de urinecontrole van 9 maart 2016 worden bepaald of sprake is van bijgebruik?

De apotheker heeft daarop – zakelijk weergegeven en voor zover van belang – geantwoord dat een uitslag met een THC-waarde van > 1000 ug/l

een zogenoemde semi-kwantitatieve bepaling is. Uit deze waarde kan afgeleid worden dat sprake is van gebruik, maar niet hoeveel precies. Of sprake is van bijgebruik is lastig te bepalen als de exacte THC-waarde onduidelijk is. Een THC-waarde van > 1000 ug/l zou 2000 ug/l kunnen zijn, maar ook 10.000 ug/l. Omdat de THC-waarde niet precies vastgesteld kan worden en derhalve onduidelijk is welk getal als uitgangspunt genomen dient te worden, kan de THC-kreatinineratio ook niet specifiek bepaald worden.

De beroepscommissie oordeelt als volgt. Bij de urinecontrole van 9 maart 2016, naar aanleiding waarvan de onderhavige disciplinaire straf is opgelegd, scoorde klager positief op het gebruik van cannabis. De gemeten THC-waarde bedroeg > 1000 ug/l. Het bovenstaande antwoord van een apotheker van Gelre ziekenhuizen leidt de beroepscommissie tot de conclusie dat niet aannemelijk is geworden dat deze uitslag in het licht van de eerdere uitslagen van urinecontroles duidt op gebruik van cannabis na de voorafgaande urinecontrole op 22 februari 2016.

De bestreden beslissing van de directeur is daarom genomen op een grond die deze niet kan dragen. De uitspraak van de beklagcommissie kan niet in stand blijven en het beklag dient alsnog gegrond te worden verklaard. Aan klager zal een tegemoetkoming worden toegekend.

Zaaknummer:

16/1973/GA

Datum uitspraak:

23 september 2016

Beroepscommissie:

Stolwerk, mr. M.J.
Korthals Altes, mr. W.F.
Waarden, mr. A. van
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de p.i. Vught

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Ordemaatregel
afzondering; Ordemaatregel aanleiding;
Cameratoezicht; Tegemoetkoming
financieel

Artikelen:

Pbw art. 23, 24, 24a, 46a t/m 46e

Samenvatting:

Klager veroorzaakte gevaar voor anderen, maar niet gebleken dat sprake was van zodanig acuut gevaar dat moest worden beslist tot b-dwangbehandeling. Beroep gegrond, tegemoetkoming €50. Grondslag aan beslissing cameratoezicht komen te ontvallen. Beroep in zoverre gegrond, tegemoetkoming €10. Beslissing ordemaatregel gezien het gevaar niet onredelijk. Beroep in zoverre ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Ten aanzien van het beroep inzake het beklag onder a. overweegt de beroepscommissie het volgende. Op grond van artikel 46d, aanhef en onder b, van de Pbw kan de directeur

als uiterste middel beslissen tot het toepassen van een zogenaamde b-dwangbehandeling, indien dit naar het oordeel van een arts – in het PPC zal dit doorgaans de behandelend psychiater zijn – volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde binnen de inrichting doet veroorzaken, af te wenden. Uit de nota van toelichting bij het 'Besluit van 8 maart 2013 tot wijziging van [...] de Penitentiaire maatregel [...] in verband met de verruiming van de mogelijkheid onvrijwillige geneeskundige behandeling te verrichten' volgt dat het bij b-dwangbehandeling dient te gaan om een situatie waarin sprake is van (dreiging van) een onmiddellijk of acuut gevaar binnen de inrichting.

De beroepscommissie stelt vast dat in klagers behandelplan, zoals dat op 1 april 2016 gold, is vermeld dat dwangbehandeling ten aanzien van hem kan worden toegepast, indien dit noodzakelijk is. Hiermee is voldaan aan het vereiste vermeld in artikel 46c, aanhef en onder a, van de Pbw. De directeur heeft de bestreden beslissing gebaseerd op het advies van 30 maart 2016 van klagers behandelend psychiater. Uit dit advies komt naar voren dat klager is gediagnosticeerd met een psychotische stoornis en dat hij met zijn, uit zijn stoornis voortvloeiende, gedrag gevaar als vermeld in artikel 46a, tweede lid onder a, van de Pbw – te weten: gevaar dat klager een ander van het leven zal beroven of hem ernstig lichamelijk letsel zal toebrengen – veroorzaakt.

In dit advies is voornoemd

gevaarscriterium als volgt nader onderbouwd. Op 18 maart 2016 is klager in een worsteling met een medege-detineerde geraakt. Vanaf dat moment was klager ook dreigender richting het personeel. Op 28 maart 2016 is klager een ordemaatregel van plaatsing in afzondering in een afzonderingscel opgelegd onder andere omdat hij een personeelslid met de dood had bedreigd. Op 29 maart 2016 heeft klager tegen de psychiater gezegd dat zijn leed moet worden gewroken en dat al het personeel schuldig is aan het veroorzaken van zijn leed. Op 30 maart 2016 heeft hij tegen de psychiater gezegd dat ook hij schuldig is aan het veroorzaken van zijn leed en dat ook de psychiater moet vrezen voor een 'genoegdoening zijnerzijds'. Klager weigerde vrijwillig de door de psychiater nodig geachte antipsychotica in te nemen.

Uit het vorenstaande volgt dat klager in de dagen voor 1 april 2016 – de dag waarop de bestreden beslissing is genomen – (ernstige) verbale bedreigingen heeft geuit tegen en over personeelsleden en de psychiater. Hoewel klager met dit gedrag gevaar in bovenvermelde zin veroorzaakte, is niet gebleken dat sprake was van een zodanig onmiddellijk dreigend of acuut gevaar voor anderen dat in redelijkheid niet anders kon worden beslist dan tot toepassing van b-dwangbehandeling. Hierbij neemt de beroepscommissie in aanmerking dat niet is gebleken dat het ingezette, minder ingrijpende middel van afzondering in de afzonderingscel niet voldoende was om het gevaar voorlopig af te wenden en dat een beslissing over het al dan niet toepassen van

a-dwangbehandeling – welke beslissing met meer procedurele waarborgen is omkleed – niet kon worden afgewacht.

Op grond van het vorenstaande komt de beroepscommissie tot het oordeel dat niet is komen vast te staan dat het volstrekt noodzakelijk was op 1 april 2016 ten aanzien van klager b-dwangbehandeling toe te passen, zodat de bestreden beslissing als onredelijk en onbillijk moet worden aangemerkt. De omstandigheid dat klager de directeur op 1 april 2016 een klap in het gezicht heeft gegeven, kan aan dit oordeel niet afdoen, nu dit is gebeurd nadat de bestreden beslissing was genomen en dus niet aan de bestreden beslissing ten grondslag heeft gelegen. Gezien het vorenstaande zal de beroepscommissie het beroep in zoverre gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagcommissie in zoverre vernietigen en het beklag alsnog gegrond verklaren. Nu de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden, ziet de beroepscommissie aanleiding klager een tegemoetkoming van € 50,= toe te kennen.

Ten aanzien van het beroep inzake het beklag onder b. overweegt de beroepscommissie het volgende. De bestreden ordemaatregel was onder meer opgelegd om toezicht te kunnen houden op klagers gezondheid, nadat hem medicatie in het kader van b-dwangbehandeling was toegediend. Deze grond kan, gezien de beslissing van de beroepscommissie op het beroep inzake het beklag onder a., de bestreden ordemaatregel niet dragen. De ordemaatregel is echter ook opgelegd

vanwege klagers psychische gesteldheid en zijn daaruit voortvloeiende gedrag. Gelet op klagers gedragingen als hierboven onder a. weergegeven, heeft de directeur in redelijkheid kunnen beslissen dat het in verband met het belang van de handhaving van de orde en veiligheid in de inrichting noodzakelijk was om klager op 1 april 2016 de bestreden ordemaatregel op te leggen. Het beroep zal derhalve in zoverre ongegrond worden verklaard en de uitspraak van de beklagcommissie zal in zoverre worden bevestigd.

De directeur heeft voorts beslist, na hiertoe te zijn geadviseerd door klagers behandelend psychiater, klager in de afzonderingscel te doen observeren door middel van een camera. Ingevolge artikel 24a, eerste lid, van de Pbw kan worden besloten tot cameraobservatie, indien dit ter bescherming van de geestelijke of lichamelijke toestand van de gedetineerde noodzakelijk is. In dit geval is besloten tot cameraobservatie om toezicht te kunnen houden op klagers gezondheid, nadat hem medicatie in het kader van b-dwangbehandeling was toegediend. Met de beslissing van de beroepscommissie op het beroep inzake het beklag onder a. is de grondslag aan de beslissing tot cameraobservatie komen te ontvallen. Het beroep zal derhalve ook in zoverre gegrond worden verklaard, de uitspraak van de beklagcommissie zal ook in zoverre worden vernietigd en het beklag zal op dit onderdeel gegrond worden verklaard. De beroepscommissie ziet aanleiding klager een tegemoetkoming toe te kennen en bepaalt de hoogte daarvan op € 10,=.

Zaaknummer:

16/1966/GA

Datum uitspraak:

23 september 2016

Beroepscommissie:

Stolwerk, mr. M.J.
Korthals Altes, mr. W.F.
Waarden, mr. A. van
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij het Penitentiair
Psychiatrisch Centrum (PPC) p.i. Vught

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Tegemoetkoming
financieel

Artikelen:

Pbw art. 46a t/m 46e

Samenvatting:

A-dwangbehandeling. Niet aannemelijk dat klager gevaar voor zichzelf veroorzaakt. Onvoldoende vast komen te staan dat klager zodanig gevaar voor anderen veroorzaakt dat a-dwangbehandeling moet worden toegepast. Minder ingrijpend middel voorhanden om gevaar af te wenden. Opmerking over directeur zorg en behandeling die als tweede, niet bij de behandeling betrokken, psychiater heeft geadviseerd. Beroep gegrond, tegemoetkoming €50,=.

Rechtsoverwegingen:

Gezien de verklaringen van de behandelend psychiater en de psychiater die klager met het oog op de a-dwangbehandeling heeft onderzocht,

maar niet bij zijn behandeling betrokken was, neemt de beroepscommissie als vaststaand aan dat klager een psychotische stoornis heeft.

In de verklaring van de psychiater die klager met het oog op de a-dwangbehandeling heeft onderzocht, maar niet bij zijn behandeling betrokken was, is vermeld dat klager met zijn, uit zijn stoornis voortvloeiende, gedrag gevaar als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder c, Pbw voor zichzelf veroorzaakt. Dit gevaar wordt in de zich in het dossier bevindende stukken evenwel op geen enkele wijze met concrete gedragingen van klager onderbouwd. Bij gebreke van die onderbouwing acht de beroepscommissie niet aannemelijk dat klager dit gevaar veroorzaakt.

Voorts veroorzaakt klager volgens de beide psychiaters met zijn, uit zijn stoornis voortvloeiende, gedrag gevaar als vermeld in artikel 46a, tweede lid onder a, Pbw. In de verklaring van de behandelend psychiater staat dat klager een justitiële voorgeschiedenis heeft die zich kenmerkt door agressie en dat klager zich in detentie verbaal dreigend opstelt. Dit verbaal dreigende gedrag is in de stukken evenwel op geen enkele wijze geconcretiseerd. De directeur heeft ter zitting ook meegedeeld dat geen sprake is geweest van fysieke agressie. Bij deze stand van zaken acht de beroepscommissie onvoldoende vast staan dat klager een zodanig gevaar als vermeld in artikel 46a, tweede lid onder a, van de Pbw voor anderen veroorzaakte dat in redelijkheid niet anders kon worden beslist dan tot toepassing van a-dwangbehandeling.

Hierbij neemt de beroepscommissie in aanmerking dat uit de verklaring van de behandelend psychiater en de mededelingen van de directeur ter zitting volgt dat het in een individueel programma (in eigen cel) met specifieke, op klager toegespitste bejegening lukt om agressieve incidenten te voorkomen. Gelet hierop is de beroepscommissie van oordeel dat een minder ingrijpend middel dan a-dwangbehandeling voorhanden was waarmee genoemd gevaar kon worden afgewend.

Op grond van het vorenstaande komt de beroepscommissie tot het oordeel dat van de noodzaak om a-dwangbehandeling ten aanzien van klager toe te passen niet is gebleken. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard en de bestreden beslissing van de directeur zal worden vernietigd. Nu de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden, ziet de beroepscommissie aanleiding klager een tegemoetkoming van € 50,= toe te kennen.

Ten overvloede overweegt de beroepscommissie het volgende. De beroepscommissie constateert dat de directeur Zorg en Behandeling in deze zaak is opgetreden als niet bij de behandeling betrokken psychiater. De beroepscommissie ziet hierin ernstige bezwaren. De aard van de functie van directeur Zorg en Behandeling brengt mee dat hij betrokken is bij de behandeling van en verantwoordelijk is voor alle in het PPC verblijvende gedetineerden. Tevens staat de directeur Zorg en Behandeling in een hiërarchische verhouding tot de overige

in het PPC werkzame psychiaters. Zoals reeds in eerdere uitspraken is overwogen acht de beroepscommissie deze dubbele positie ongewenst. De beroepscommissie beveelt dan ook dringend aan met het oog hierop op korte termijn de werkwijze en taakverdeling in het PPC voor de toekomst aan te passen en wel zodanig dat de directeur de aanvraag voor de tweede psychiatrische verklaring doet bij een psychiater die niet werkzaam is binnen hetzelfde PPC als waar de betreffende gedetineerde verblijft.

Zaaknummer:

16/0656/GA

Datum uitspraak:

20 september 2016

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der
Bol, mr. A.T.
Plaisier, MSc J.
Jousma, mr. S. (secr.)

Trefwoorden:

Cameratoezicht

Artikelen:

Pbw art. 51a

Samenvatting:

Directeur heeft voorafgaand aan toepassing cameratoezicht in strafcel geen advies gevraagd aan gedragsdeskundige of inrichtingsarts en heeft niet gemotiveerd waarom dat advies niet kon worden afgewacht. In dit geval is volgens een vaste procedure gehandeld, waarbij de uitzondering tot

regel is verheven. Dat strijdt met de wet. Beroep directeur ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

In artikel 51a van de Pbw staat:

1. De directeur kan, indien dit ter bescherming van de geestelijke of lichamelijke toestand van de gedetineerde noodzakelijk is, bepalen dat de gedetineerde die in een strafcel verblijft, dag en nacht door middel van een camera wordt geobserveerd.
2. Alvorens hij hiertoe beslist, wint hij het advies in van een gedragsdeskundige onderscheidenlijk de inrichtingsarts, tenzij dit advies niet kan worden afgewacht. In dat geval wint de directeur het advies zo spoedig mogelijk na zijn beslissing in.

De beroepscommissie stelt vast dat op 11 november 2015 door een rapporteur van de p.i. is waargenomen dat klager zijn rechterhand snel uit zijn broek trok. Naar aanleiding daarvan heeft deze rapporteur klager geobserveerd door middel van de camera. Hierbij zag hij dat klager "iets probeerde weg te stoppen met zijn van achteren". Hierop is klager gevisiteerd.

Diezelfde dag heeft de directeur klager een disciplinaire straf opgelegd van "drie dagen opsluiting in een strafcel met cameratoezicht", omdat "geconstateerd is dat u heeft getracht om iets weg te stoppen in uw achterste". Anders dan de directeur ter zitting in beroep heeft gesteld is dus geen sprake van het inslikken van drugs, maar – kennelijk – een poging tot het rectaal inbrengen van "iets".

Klager stelt niets te hebben ingebracht.

Hij is in de isoleercel driemaal naar de wc geweest. Er is geen contrabande aangetroffen.

In het door de directeur overgelegde document "Proces Afzonderingsafdeling" van 10 november 2014 staat – onder meer – :

- Besluit directeur of cameratoezicht noodzakelijk is (indien cameratoezicht raadplegen gedragsdeskundige)
Plaatsing in Afzonderingcel
- Melden plaatsing aan Medische Dienst (tijdens kantooruren)/piketarts bij eerstvolgende werkdag weekend (buiten kantooruren): PIW-er, Afdelingshoofd: uitvoeren.
Verblijf in Afzonderingcel
- Controleren van medische toestand gedetineerde(n) op afzonderingsafdeling (zo spoedig mogelijk na plaatsing en vervolgens dagelijks op weekdays)

Vast staat dat de directeur voorafgaand aan de beslissing tot toepassing van cameratoezicht geen advies heeft gevraagd aan een gedragsdeskundige of de inrichtingsarts. Aangenomen moet worden dat overeenkomstig de in de p.i. geldende procedure een piw-er of het afdelingshoofd de medische dienst heeft gemeld dat klager onder cameratoezicht in de strafcel verbleef; bewijs van die melding is evenwel niet overgelegd. In de ISO-journaals van 12 en 13 november 2015 staat daarover niets geschreven; het ISO-journaal van 11 november 2015 is niet overgelegd. Het is evenmin gebleken dat klager daadwerkelijk in de strafcel door een gedragsdeskundige, de inrichtingsarts of – zoals in beroep gesteld – de medische dienst is bezocht. Aan de toevoeging

"(indien cameratoezicht raadplegen gedragsdeskundige)" wordt in de p.i. kennelijk geen invulling gegeven, zo begrijpt de beroepscommissie de directeur.

De directeur heeft in zijn schriftelijke beslissing niet gemotiveerd waarom het advies van een gedragsdeskundige of de inrichtingsarts niet kon worden afgewacht. In beroep is gesteld dat het inslikken van drugs fatale gevolgen kan hebben als gevolg waarvan – zo begrijpt de beroepscommissie althans – snel dient te worden gehandeld en soms advies niet kan worden afgewacht alvorens tot cameratoezicht te beslissen. Echter, dat op woensdag 11 november 2015 rond 15:00 uur geen gedragsdeskundige of inrichtingsarts beschikbaar was om de directeur – snel – te adviseren over diens voornemen cameratoezicht toe te passen, is gesteld noch gebleken.

Ofschoon zeker voorstelbaar is dat het inslikken van drugs – of een poging tot het rectaal inbrengen van "iets" – tot snel handelen dwingt en onder die omstandigheden in concrete gevallen met succes zal kunnen worden bepleit dat bij wijze van uitzondering het advies van een gedragsdeskundige of de inrichtingsarts niet kan worden afgewacht, stelt de beroepscommissie vast dat in de onderhavige zaak volgens een vaste procedure is gehandeld waarin de uitzondering tot regel is verheven. Dat strijdt met het bepaalde in artikel 51a, tweede lid, van de Pbw. De directeur zal immers in ieder individueel geval moeten motiveren waarom bedoeld advies niet kan worden afgewacht. Naar het oordeel van de

beroepscommissie heeft de directeur dat in deze zaak onvoldoende gedaan. Om die reden zal het beroep van de directeur ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

16/2298/GA

Datum uitspraak:

9 september 2016

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der
Boone, mr. M.
Brand, J.G.A. van den
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Tegemoetkoming
financieel

Artikelen:

Pbw art. 46a t/m 46e

Samenvatting:

A-dwangbehandeling. Gevaar voor verwaarlozing op moment beslissing reeds afgewend. Gevaar voor anderen niet zodanig dat niet anders kon worden beslist dan tot a-dwangbehandeling. Overige gevaren niet onderbouwd. Niet voldaan aan gevaarscriterium. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.

Rechtsoverwegingen:

Gezien de verklaringen van de behandelend psychiater en de onafhankelijk psychiater staat vast dat klager een psychiatrische stoornis heeft en dat hij zich vanuit die stoornis heeft gedragen op de wijze als in die

verklaringen beschreven. Volgens de psychiaters veroorzaakte klager met zijn gedrag de gevaren als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder b., c. en d., en tweede lid onder a, Pbw.

Hoewel uit de verklaring van de behandelend psychiater blijkt dat klager sinds

13 juni 2016 in honger- en dorststaking was, heeft klager ter zitting onweersproken aangevoerd dat hij voorafgaande aan de bestreden beslissing vanwege zijn honger- en dorststaking opgenomen is geweest in het Justitieel Centrum voor Somatische Zorg, daar weer is gaan eten en drinken en vervolgens is teruggegaan naar het PPC. Nu niet is gebleken dat klager na zijn terugplaatsing in het PPC wederom in honger- en dorststaking is gegaan, acht de beroepscommissie aannemelijk dat het gevaar als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder c, Pbw ten tijde van de bestreden beslissing reeds was afgewend.

Voorts blijkt uit de verklaring van de behandelend psychiater dat klager tijdens het bezoek op 20 juni 2016 uit woede, die uit zijn stoornis voortvloeide, hard op de tafel heeft geslagen, verbaal agressief is geweest en daarna onder controle moest worden gehouden. Na dit incident is hij (onvrijwillig) afgezonderd. De directeur heeft ter zitting meegedeeld dat klager tijdens zijn afzondering dreigend in zijn gedrag bleef, maar deze mededeling vindt onvoldoende steun in de stukken en is onvoldoende gespecificeerd. Gezien het vorenstaande acht de beroepscommissie niet aannemelijk geworden dat klager ten tijde van de bestreden beslissing

een zodanig gevaar als vermeld in artikel 46a, tweede lid onder a, van de Pbw voor anderen veroorzaakte dat in redelijkheid niet anders kon worden beslist dan tot toepassing van a-dwangbehandeling.

Ten slotte acht de beroepscommissie niet aannemelijk geworden dat klager met zijn, uit zijn stoornis voortvloeiende, gedragingen de gevaren als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder b. en d., Pbw veroorzaakte. Immers, de enkele omstandigheid dat klager in de periode van 13 juni 2016 tot 4 juli 2016 – gedurende welke periode hij ook een week in het Justitiele Centrum voor Somatische Zorg heeft verbleven – (on)vrijwillig in afzondering heeft verbleven, maakt nog niet dat sprake is van gevaar als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder b, Pbw, terwijl het gevaar als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder d, Pbw in de zich in het dossier bevindende stukken enkel wordt benoemd maar niet is onderbouwd met concrete gedragingen van klager.

Gezien het vorenstaande is niet voldaan aan het zogenoemde gevaarscriterium. De directeur heeft daarom niet in redelijkheid de bestreden beslissing kunnen nemen. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard en de bestreden beslissing van de directeur zal worden vernietigd. Nu de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden ziet de beroepscommissie aanleiding klager een tegemoetkoming van € 50,= toe te kennen.

Zaaknummer:

16/2131/GA

Datum uitspraak:

9 september 2016

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Boone, mr. M. Brand, J.G.A. van den Groeneveld, mr. F.A. (secre.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 46a t/m 46e

Samenvatting:

A-dwangbehandeling. Niet kan worden vastgesteld dat toediening antipsychotica doelmatig is. Gevaar voor anderen niet gebleken. Gevaar voor zichzelf niet zodanig dat niet anders kon worden beslist dan tot a-dwangbehandeling. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 50,=.

Rechtsoverwegingen:

In de verklaringen van de behandelend psychiater en de onafhankelijk psychiater is beschreven dat klager paranoïde wanen heeft, dat hij vanuit die wanen de gevaren als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder a. tot en met d., en tweede lid onder b, Pbw veroorzaakt en dat die gevaren alleen kunnen worden afgewend door inname door klager van antipsychotica.

Hoewel uit de verklaringen van de beide psychiaters blijkt dat klager wanen

heeft en dat zijn gedrag volledig wordt gedictieerd door die wanen, is niet vermeld dat die wanen voortkomen uit een psychotische stoornis. Derhalve kan niet worden vastgesteld dat klagers gedragingen, die volgens de psychiaters bovenvermelde gevaren opleveren, voortvloeien uit een psychotische stoornis en dat het gedwongen toedienen van antipsychotica doelmatig is.

Verder is niet aannemelijk geworden dat klager met zijn, uit zijn wanen voortvloeiende, gedragingen de gevaren als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder d. en tweede lid onder b, Pbw veroorzaakte. Immers, de gedragingen van klager die de behandelend psychiater ter onderbouwing van het bestaan van bovengenoemde gevaren in zijn verklaring heeft benoemd, hebben plaatsgevonden vóór klagers detentie (die op 1 juni 2016 is begonnen) en niet is gebleken dat klager dergelijk gedrag ook tijdens zijn detentie heeft vertoond. Hetgeen de directeur ter zitting heeft meegedeeld omtrent het veroorzaken van geluidsoverlast, vindt geen steun in de stukken en kan reeds om die reden de bestreden beslissing niet dragen.

Ten slotte acht de beroepscommissie niet aannemelijk geworden dat klager ten tijde van de bestreden beslissing (21 juni 2016) met zijn, uit zijn wanen voortvloeiende, gedragingen een zodanig gevaar als vermeld in artikel 46a, eerste lid onder a., b. en/of c, Pbw voor zichzelf veroorzaakte dat in redelijkheid niet anders kon worden beslist dan tot toepassing van a-dwangbehandeling. Weliswaar was klager sinds 1 juni 2016

in honger- en dorststaking, maar uit de zich in het dossier bevindende stukken blijkt dat ten tijde van de bestreden beslissing 'slechts' sprake was van lichte uitdrogingsverschijnselen, waaruit kan worden afgeleid dat in ieder geval geen sprake is geweest van een consequente dorststaking.

Bij deze stand van zaken kan de bestreden a-dwangbehandeling niet als noodzakelijk en proportioneel worden aangemerkt.

Gezien het vorenstaande heeft de directeur niet in redelijkheid kunnen beslissen tot de bestreden a-dwangbehandeling. De beroepscommissie zal het beroep dan ook gegrond verklaren en de bestreden beslissing van de directeur vernietigen. Nu de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden, ziet de beroepscommissie aanleiding voor het toekennen van een tegemoetkoming van € 50,=

Zaaknummer:

16/0463/GA

Datum uitspraak:

26 augustus 2016

Beroepscommissie:

Stolwerk, mr. M.J.
Bartelds, mr. J.I.M.W.
Boone, mr. M.
Gemert, mr. H.S. van (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie

Artikelen:

Pbw art. 46a, 46c, 46d; Pm art. 21b, 22

Samenvatting:

Klager heeft geen toestemming gegeven voor verstrekking van zijn behandelplan aan de beroepscommissie. Uit adviezen van behandelend en niet behandelend psychiater aannemelijk geworden dat klager psychiatrische stoornis heeft en gevaar veroorzaakt zonder geneeskundige behandeling. Aan wettelijke eisen voldaan. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Om te kunnen beoordelen of een beslissing tot het toepassen van een a-dwangbehandeling voldoet aan de eisen die in de Pbw en de Penitentiaire maatregel (Pm) daaraan worden gesteld en of deze beslissing kan worden aangemerkt als redelijk en billijk, is het nodig dat de beroepscommissie toereikend wordt geïnformeerd. In dit kader heeft de beroepscommissie eerder overwogen dat voor de beoordeling inzage in onderdelen van het behandelplan noodzakelijk is en dat in het toe te zenden (uittreksel van het behandelplan (en/of eventuele overige stukken) in ieder geval moet staan: a. dat is voorzien in de mogelijkheid om, indien dit noodzakelijk is, ten aanzien van de betreffende gedetineerde een a-dwangbehandeling toe te passen (artikel 46c, aanhef en onder a, in samenhang gezien met artikel 46d van de Pbw); b. de diagnose van de stoornis van de geestvermogens van de gedetineerde (artikel 21b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Pm); c. de therapeutische middelen, zo mogelijk

gerelateerd aan de verschillende aspecten die in de stoornis te onderscheiden zijn, die zullen worden toegepast teneinde een zodanige verbetering van de stoornis van de geestvermogens van de gedetineerde te bereiken, dat het gevaar op grond waarvan deze in verband met zijn geestelijke gezondheidstoestand in een daartoe krachtens artikel 14 van de wet aangewezen afdeling of inrichting behoeft te verblijven, wordt weggenomen (artikel 21b, eerste lid, aanhef en onder b, van de Pm); d. of er overeenstemming over het geneeskundig behandelplan is (artikel 21b, eerste lid, aanhef en onder c, van de Pm); e. welke minder bezwarende middelen zijn aangewend om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken weg te nemen dan wel af te wenden (artikel 22, eerste lid, aanhef en onder a, van de Pm); f. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de voorkeuren van de gedetineerde ten aanzien van de behandeling (artikel 22, eerste lid, aanhef en onder b, van de Pm); en g. het gevaar (als bedoeld in artikel 46a van de Pbw) dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken.

Klager heeft de directeur- ook niet na een week bedenktijd na de zitting van de beroepscommissie - geen toestemming verleend om het behandelplan in het kader van de onderhavige procedure aan de beroepscommissie te verstrekken. De directeur heeft ook niet eigener beweging deze stukken aan de beroepscommissie verstrekt. De beroepscommissie heeft dus niet de beschikking gekregen over het

behandelplan of een uittreksel daarvan. In dit opzicht is niet voldaan aan de hiervoor genoemde overweging omtrent de toezending (van onderdelen van) het behandelplan. Naar het oordeel van de beroepscommissie behoeft dit in de onderhavige zaak echter niet te leiden tot een gegrondverklaring van het beroep.

In eerdere uitspraken van de beroepscommissie met betrekking tot de toepassing van a-dwangbehandeling heeft de beroepscommissie beslist tot gegrondverklaring van het beroep van de betreffende klagers omdat, bij gebreke van andere stukken, niet kon worden vastgesteld dat de bestreden beslissing tot toepassing van de a-dwangbehandeling haar grondslag vond in het behandelplan en of voldaan was aan de in de wet vermelde eisen voor toepassing van een dergelijke dwangbehandeling.

In de onderhavige zaak beschikt de beroepscommissie over de voorgenomen beslissing van de directeur van 5 februari 2016 en over de beslissing tot toepassing van de a-dwangbehandeling van 11 februari 2016. Beide beslissingen zijn onderbouwd en gemotiveerd met verwijzing naar onder meer het behandelplan van klager. Verder beschikt de beroepscommissie over het advies aan de directeur van de behandelend psychiater Van L. van 2 februari 2016 en over het advies van een niet bij de behandeling van klager betrokken psychiater H. van 3 februari 2016. Door de inhoud van deze stukken acht de beroepscommissie zich, ondanks het ontbreken van het behandelplan of een uittreksel daarvan, voldoende

ingelicht om te kunnen oordelen over de rechtmatigheid van de bestreden beslissing en over klagers daartegen ingestelde beroep.

Uit alle hiervoor genoemde stukken blijkt dat in het behandelplan van klager voorzien is in de mogelijkheid tot toepassing van een a-dwangbehandeling.

In het advies van de behandelend psychiater Van L. wordt, kort samengevat, het volgende vermeld: Er is sprake van een psychotisch toestandsbeeld dat met name tot uiting komt in grootheidswanen en een incoherente gedachtegang. Volgens klager wordt zijn zaak in alle wetboeken behandeld, wordt er op Europees niveau vergaderd over zijn casus en worden er medicatierichtlijnen opgesteld op basis van zijn casus. De dwangbehandeling is noodzakelijk vanwege het volgende gevaar dat in relatie staat tot de stoornis. Klager is meermalen naar een andere afdeling overgeplaatst in verband met incidenten. Hij is momenteel opgenomen op de afdeling met het hoogste zorgniveau van unit 3. Van hieruit is hij in de separeer geplaatst omdat hij dreigend gedrag naar afdelingspersoneel vertoonde, zich niet begeleidbaar opstelde en fysiek agressief was naar materiaal. Voorts veroorzaakte klager geluidsoverlast. Behandeling met een oraal antipsychoticum is gestart om zijn psychotische symptomen te verminderen en zo het gevaar naar anderen te beperken, maar klager wil deze medicatie niet vrijwillig innemen. Er is meermalen gesproken met klager over de noodzaak van de orale medicatie inname. Uit veelvuldig

onderzoek is gebleken dat de antipsychotische medicatie effectief is tegen psychotische symptomen en dat de medicatie het gevaar dat voortvloeit uit de psychotische symptomen kan verminderen.

In het advies van psychiater H. wordt, kort samengevat, het volgende overwogen.

Er is bij klager sprake van een paranoïde gedachtegang. Waargenomen is dat klager frequent in zichzelf praat en om onduidelijke redenen lacht, hetgeen indicatief is voor akoestische hallucinaties. In de PBC rapportage wordt beschreven dat er in de voorgeschiedenis sprake is geweest van achterdocht, grandiositeit en bizar gedrag, hetgeen indicatief is voor een psychose. Klager ontkent elk psychisch probleem, maar op basis van de gegevens kan toch worden geconcludeerd dat sprake is van een psychose met paranoïdie en formele denkstoornissen. Waarschijnlijk is er sprake van schizofrenie. Er is sprake van een psychose NAO. De dwangmedicatie is noodzakelijk vanwege het volgende gevaar dat in relatie staat met de stoornis. Enige dagen geleden moest klager worden afgezonderd nadat hij zich dreigend en fysiek agressief – hij probeerde iemand te slaan – had opgesteld jegens het personeel. Klager is gedetineerd in verband met de verdenking van een poging tot doodslag c.q. zware mishandeling. Hij zou een agent hebben achtervolgd en bedreigd en geprobeerd hebben deze met een steen te raken. De justitiële documentatie vermeldt een reeks aan justitiecontacten wegens geweldsdelicten zoals mishandeling en

bedreiging. Gelet op de aard van de onderliggende stoornis is behandeling met antipsychotica de enige effectieve interventie. Klager weigert de medicatie vrijwillig oraal in te nemen. Er is herhaaldelijk met klager gesproken over het nut en de noodzaak van de antipsychotica (olanzapine 10 mg.), maar klager acht de medicatie niet noodzakelijk. Langdurige afzondering kan niet worden gezien als een minder ingrijpend alternatief. Van de antipsychotica mag verwacht worden dat deze bijdraagt aan het in ernst doen afnemen van de symptomen van de aan het gevaar ten grondslag liggende psychose. Bovendien is klager eerder behandeld met olanzapine in depotvorm en is beschreven dat klager daarna redelijk heeft gefunctioneerd. Ook naar eigen zeggen zou hij in die periode rustiger in het hoofd zijn geweest.

Gelet op vorenstaande informatie acht de beroepscommissie aannemelijk dat klager een psychiatrische stoornis heeft, dat klager vanuit die stoornis gevaar als bedoeld in artikel 46a, tweede lid onder a en derde lid, van de Pbw veroorzaakt en dat, zonder een geneeskundige behandeling, het gevaar dat de stoornis van zijn geestvermogens klager doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. Tevens is voor de beroepscommissie aannemelijk geworden dat de gekozen dwangbehandeling voldoet aan de eisen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit.

Door klagers raadsman zijn medische bezwaren aangevoerd tegen het gebruik van antipsychotische medicatie door klager en is aangegeven dat

medische gegevens zijn opgevraagd maar nog niet zijn ontvangen. De beroepscommissie stelt vast dat de medische gegevens nog steeds niet door de raadsman zijn verstrekt maar dat de schorsingsvoorzitter navraag heeft gedaan bij de inrichtingsarts of er mogelijk verband is tussen de medicatie, hartproblematiek en verlies van bewustzijn. Op deze vraag is door de inrichtingsarts geantwoord dat een verband niet aan te tonen noch uit te sluiten valt, maar dat klager momenteel olanzapine gebruikt en dat dit geen lichamelijke klachten veroorzaakt.

Ter zitting van de beroepscommissie is door de directeur verklaard dat de psychiater H, die tevens de functie van eerste geneeskundige binnen het PPC bekleedt, ten tijde van het opstellen van zijn advies niet direct betrokken was of was geweest bij de behandeling van klager. Na de behandeling van het beroep ter zitting is de beroepscommissie gebleken dat H. niet in een hiërarchische verhouding tot de andere psychiaters binnen het PPC staat. Ter waarborging van de onafhankelijkheid van de beoordeling verdient het naar het oordeel van de beroepscommissie aanbeveling dat de directeur de aanvraag voor de tweede psychiatrische verklaring in de toekomst doet bij een psychiater die niet werkzaam is binnen hetzelfde PPC als waar de gedetineerde, ten aanzien van wie de beslissing tot toepassing van de dwangbehandeling wordt genomen, verblijft.

De beroepscommissie is op grond van voormelde uit de stukken en het behandelde ter zitting

blijkende informatie van oordeel dat aan de wettelijke vereisten voor a-dwangbehandeling is voldaan en dat de directeur in redelijkheid tot de bestreden beslissing kon komen. Zij zal daarom het beroep ongegrond verklaren.

Zaaknummer:

16/1114/GA

Datum uitspraak:

26 augustus 2016

Beroepscommissie:

Stolwerk, mr. M.J.
Bartelds, mr. J.I.M.W.
Bruggeman, drs. F.M.J.
Boerhof, mr. R. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Behandelplan

Artikelen:

Pbw art. 46a t/m 46e

Samenvatting:

Beslissing tot toepassing van a-dwangbehandeling niet onredelijk of onbillijk. Beroep ongegrond. Beroepscommissie merkt op dat gelet op de dubbele positie van directeur zorg en behandeling en adviseur als niet bij de behandeling betrokken psychiater schijn van vooringenomenheid moet worden voorkomen. Dringende aanbeveling om op korte termijn de werkwijze en taakverdeling in het PPC aan te passen. Ook de aanbeveling dat de tweede beoordelend psychiater niet werkzaam is in het PPC waar de gedetineerde verblijft.

Rechtsoverwegingen:

Op 25 juli 2016 heeft de directeur met toestemming van klager (een uittreksel van) het behandelplan overgelegd, waarin de mogelijkheid tot toepassing van dwangbehandeling met medicatie ten aanzien van klager is vermeld.

Uit de psychiatrische adviezen en (een uittreksel van) het behandelplan komt het volgende naar voren. Klager is bekend met een psychotische stoornis met paranoia. Het gevaar bestaat dat klager een ander ernstig lichamelijk letsel zal toebrengen. Klager vertoont verbaal agressief gedrag naar personeel. Klager is bekend met het plegen van huiselijk geweld. Hij heeft kort voor zijn huidige detentie tijdens zijn verblijf in GGZ Altrecht personeel met een mes bedreigd. Daarnaast heeft hij politieambtenaren bedreigd en heeft hij gedreigd brand te stichten. Voorts bestaat het gevaar dat klager met hinderlijk gedrag agressie van anderen zal oproepen. Klager vertoont bizar en ontremd gedrag. Hij rent onvermoeibaar heen en weer. De a-dwangbehandeling is proportioneel. Klager nam de aangeboden medicatie niet consistent in en hij heeft het innemen daarvan later herhaaldelijk geweigerd. Klager neemt deel aan een individueel programma en verblijft 's nachts (regelmatig) in een afzonderingscel. Gelet op de aard van de aan het gevaar ten grondslag liggende stoornis is er geen alternatief voor a-dwangbehandeling. De dwangbehandeling is doelmatig omdat van antipsychotica mag worden verwacht dat deze bijdraagt aan het in ernst doen afnemen van het gevaar dat uit klagers stoornis voortkomt.

Gelet op de over klager verstrekte informatie acht de beroepscommissie aannemelijk dat klager een psychiatrische stoornis heeft en dat klager vanuit die stoornis gevaar als bedoeld in artikel 46a, eerste lid onder d, en artikel 46a, tweede lid onder a, van de Pbw veroorzaakt. Ook is naar het oordeel van de beroepscommissie aannemelijk dat zonder een geneeskundige behandeling, het gevaar dat de stoornis van zijn geestvermogens klager doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. Tevens is voor de beroepscommissie aannemelijk geworden dat de gekozen dwangbehandeling voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De beslissing van de directeur om bij klager een dwangbehandeling als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw toe te passen kan derhalve niet worden aangemerkt als onredelijk of onbillijk. Het beroep zal daarom ongegrond worden verklaard.

Ten overvloede overweegt de beroepscommissie het volgende. De beroepscommissie constateert dat de directeur Zorg en Behandeling M. in deze zaak is opgetreden als niet bij de behandeling betrokken psychiater. De beroepscommissie ziet hierin ernstige bezwaren. De aard van de functie van directeur Zorg en Behandeling brengt met zich mee dat hij betrokken is bij de behandeling van en verantwoordelijk is voor alle in het PPC verblijvende gedetineerden. Tevens staat de directeur Zorg en Behandeling in een hiërarchische verhouding tot de overige

in het PPC werkzame psychiaters. De beroepscommissie acht het van belang dat, gelet op de dubbele positie van enerzijds directeur Zorg en Behandeling en van anderzijds adviseur als niet bij de behandeling betrokken psychiater, voorkomen wordt dat de schijn van vooringenomenheid kan worden gewekt. De beroepscommissie beveelt dan ook dringend aan met het oog hierop op korte termijn de werkwijze en taakverdeling in het PPC voor de toekomst aan te passen. Eveneens ter waarborging van de onafhankelijkheid van de beoordeling verdient het naar het oordeel van de beroepscommissie aanbeveling dat de directeur de aanvraag voor de tweede psychiatrische verklaring doet bij een psychiater die niet werkzaam is binnen hetzelfde PPC als waar de gedetineerde, ten aanzien van wie de beslissing tot toepassing van de dwangbehandeling wordt genomen, verblijft.

Zaaknummer:

16/2868/GB

Datum uitspraak:

19 oktober 2016

Beroepscommissie:

Wabeke, mr. J.W.

Bol, mr. A.T.

Brand, J.G.A. van den

Schuren, Y.L.F. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing extern ongelijk regime ongelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay

Artikelen:

Pbw art. 17; Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 11

Samenvatting:

Gronden waarop klagster in de BPG is geplaatst onvoldoende concreet en zwaarwegend. Beslissing voldoet niet aan eisen proportionaliteit/subsidiariteit. Niet gebleken dat minder vergaande alternatieven zijn overwogen of dat in redelijkheid geen minder ingrijpende maatregelen mogelijk waren. Beslissing onredelijk/onbillijk. Beroep gegrond en opdracht nieuwe beslissing.

Rechtsoverwegingen:

4.1. De BPG van de p.i. Vught is een inrichting voor vrouwen met een individueel regime en een uitgebreid beveiligingsniveau. Klagster was ten tijde van het instellen van beroep de enige vrouwelijke gedetineerde.

4.2. Ingevolge artikel 11 van de Regeling kunnen in een individueel regime gedetineerden worden geplaatst die op grond van hun hun persoonlijkheid, gedrag of andere persoonlijke omstandigheden, de aard van het door hen gepleegde delict, of de aard van het delict van het plegen waarvan zij worden verdacht, een ernstig beheersrisico vormen voor zichzelf of anderen en ten gevolge daarvan niet in staat dan wel ongeschikt zijn in een regime van algehele of beperkte gemeenschap te functioneren of te verblijven.

4.3. Uit de omtrent klagster verstrekte gegevens, zoals hiervoor weergegeven, komen naar het oordeel

van de beroepscommissie onvoldoende feiten en/of omstandigheden naar voren op grond waarvan klaagster niet langer geschikt kon worden geacht voor een verblijf in een inrichting met een regime van beperkte gemeenschap. Daaromtrent overweegt de beroepscommissie het volgende.

Op 5 augustus 2016 is klaagster in de BPG van de p.i. Vught geplaatst, omdat zij zelfdestruïf en overheersend gedrag jegens medege-detineerden zou vertonen alsmede vanwege een vermeende poging van klaagster de inrichting te ontvluchten. Uit het selectieadvies van de directeur van de locatie Ter Peel komt met betrekking tot klaagsters zelfdestruïf gedrag naar voren dat zij op 2 augustus 2016 in een afzonderingscel is geplaatst vanwege een lopend onderzoek naar een vermeende vluchtpoging, alwaar haar is meegedeeld dat zij in de BPG van de p.i. Vught zou worden geplaatst. Van 2 augustus 2016 tot de avond van 3 augustus 2016 heeft zij geweigerd eten en drinken tot zich te nemen. Verder heeft zij gedurende haar afzondering meermalen met haar hoofd tegen de celdeur gebonkt. Klaagster stelt dat dit, vanwege haar plaatsing in afzondering en de mededeling dat zij in de BPG zou worden geplaatst, een uiting van onmacht was.

Het laatstgenoemd selectieadvies maakt niet aannemelijk dat uit deze gedragingen in de locatie Ter Peel een neiging tot zelfdestruïf blijkt, noch dat dit een ernstig beheersrisico voor anderen vormde. Niet aannemelijk is dat klaagster in die periode en met dat gedrag een zodanig ernstig beheersrisico voor zichzelf vormt dat zij niet in staat

zou zijn in een regime van beperkte gemeenschap te verblijven.

Met betrekking tot de ontvluchting die klaagster in de locatie Ter Peel zou hebben voorbereid, constateert de beroepscommissie dat klaagster hiervoor niet disciplinair is gestraft. Wel is zij in het kader van een ordemaatregel op 2 augustus 2016 in een afzonderingscel geplaatst vanwege een lopend onderzoek naar de vermeende poging de inrichting te ontvluchten, waarbij klaagster betrokken zou zijn geweest. Ook klaagsters celgenote, met wie zij in een meerpersoonscel verbleef, is in het kader van het lopende onderzoek in een afzonderingscel geplaatst. Niet gebleken is welke resultaten dit onderzoek heeft opgeleverd, zodat niet zonder meer kan worden vastgesteld welke rol klaagster heeft gehad bij de vermeende poging de inrichting te ontvluchten.

In het selectieadvies van de directeur van de locatie Ter Peel wordt het gedrag van klaagster omschreven als overheersend en intimiderend. Zij zou medege-detineerden onder druk zetten, intimideren, bedreigen en omkopen. Klaagster wordt omschreven als een gedetineerde met veel invloed binnen de inrichting, die ze uitoefent op medege-detineerden. Als gevolg hiervan is blijkens het selectieadvies een angstcultuur ontstaan onder medege-detineerden. Dergelijk gedrag is, in het licht van het belang van de handhaving van de orde en veiligheid binnen de inrichting, ontoelaatbaar. Echter is naar het oordeel van de beroepscommissie niet gebleken dat klaagsters gedrag ten overstaan van medege-detineerden een zodanig

karakter had, dat zij een ernstig beheersrisico voor anderen vormde, zodat zij niet langer geschikt was in een regime van beperkte gemeenschap te verblijven.

Gelet op het vorenoverwogene acht de beroepscommissie de gronden waarop klaagster in de BPG is geplaatst onvoldoende concreet en onvoldoende zwaarwegend om een dergelijke plaatsing te kunnen rechtvaardigen. Voorts overweegt de beroepscommissie dat de bestreden beslissing niet voldoet aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit die de wet daaraan verbindt. Klaagster bevindt zich in volledige isolatie nu zij thans de enige vrouwelijke gedetineerde is. Niet is gebleken dat minder vergaande alternatieven voor een plaatsing in de BPG zijn overwogen. Evenmin is gebleken dat in redelijkheid geen minder ingrijpende maatregelen mogelijk waren om het gestelde zelfdestructieve en overheersende gedrag en het vermeende vluchtgevaar van klaagster te beteugelen.

De op de onder 3.2 genoemde gronden gebaseerde beslissing van de selectiefunctionaris moet derhalve, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, als onredelijk en onbillijk worden aangemerkt. Derhalve dient de bestreden beslissing te worden vernietigd. De selectiefunctionaris zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan. De beroepscommissie zal in een afzonderlijke beslissing bepalen of enige tegemoetkoming aan klaagster geboden

is.

Zaaknummer:

16/2373/GM

Datum uitspraak:

27 september 2016

Beroepscommissie:

Jörg, mr. N.
Boer, J.G.J. de
Schoenmaeckers, drs. J.H.A.M.C.
Koster, mr. M.L. (secr.)

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling;
Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pm art. 28

Samenvatting:

Niet gebleken dat inrichtingsarts klager heeft doorverwezen naar maag-, lever- en darmarts dan wel een 'hepatitisbehandelcentrum', terwijl dit laatste wel in de NHG-richtlijn is vermeld. Handelen inrichtingsarts in strijd met norm artikel 28 Pm. Beroep gegrond en tegemoetkoming € 50,=.

Rechtsoverwegingen:

Klager lijdt aan Hepatitis C. Voor een effectieve behandeling van Hepatitis C is het van belang dat iemand met deze aandoening een jaar onder behandeling blijft. Het betreft een zeer intensieve behandeling die zorgvuldig moet gebeuren.

De beroepscommissie stelt vast dat niet gebleken is dat de inrichtingsarts klager

heeft verwezen naar een maag-, lever- en darmarts dan wel een zogenaamd "hepatitisbehandelcentrum", terwijl dit laatste wel in de NHG-richtlijn is vermeld. Dat de inrichtingsarts klager, naar aanleiding van de bemiddeling door de medische adviseur, heeft doorverwezen naar een specialist is naar het oordeel van de beroepscommissie te laat. De beroepscommissie is van oordeel dat dit veel eerder had dienen te gebeuren. De beroepscommissie is het voorgaande in samenhang en onderling verband gezien van oordeel dat het handelen van de inrichtingsarts dient te worden aangemerkt als in strijd met de in artikel 28 Pm neergelegde norm. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard.

De beroepscommissie ziet aanleiding voor toekenning van een tegemoetkoming aan klager en stelt de hoogte daarvan vast op € 50,=.

Zaaknummer:

16/0758/GM

Datum uitspraak:

27 september 2016

Beroepscommissie:

Jörg, mr. N.
Boer, J.G.J. de
Schoenmaeckers, drs. J.H.A.M.C.
Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling;
Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pm art. 28

Samenvatting:

In beginsel geen bezwaar tegen voorschrijven van clonazepam i.p.v. Rivotril. In dit geval was echter nader overleg met klager over verminderen van medicatie nodig nu volgens klager sprake was van epilepsie en Rivotril eigenschappen heeft die epilepsieverschijnselen tegen kunnen gaan. Beroep gegrond en tegemoetkoming € 25,=.

Rechtsoverwegingen:

Klager is in de p.i. Ter Apel clonazepam voorgeschreven in plaats van Rivotril. Clonazepam is de naam van de werkzame stof. De werkzame stof van Rivotril is clonazepam.

Uit artikel 2.8 van het Besluit zorgverzekering volgt dat de kosten van merkmedicatie, in dit geval Rivotril, niet worden vergoed door de zorgverzekeraar indien hiervoor geen medische indicatie is.

De beroepscommissie is van oordeel dat in beginsel geen bezwaar bestaat tegen het in plaats van Rivotril voorschrijven van clonazepam. In het onderhavige geval is echter door klager gesteld dat hij lijdt aan epilepsie. Rivotril heeft eigenschappen die epilepsieverschijnselen kunnen tegengaan. Niet gebleken is dat deugdelijk onderzoek is gedaan naar de (beweerde) epilepsie. De beroepscommissie is van oordeel dat nader overleg met klager over het doel van het verminderen van de medicatie nodig was. Onder deze omstandigheden

is de beroepscommissie dan ook van oordeel dat het door de inrichtingsarts zonder overleg met klager verminderen van klagers medicatie, in samenhang en onderling verband bezien, dient te worden aangemerkt als in strijd met de in artikel 28 Pm neergelegde norm. De beroepscommissie zal het beroep dan ook gegrond verklaren. Zij ziet aanleiding voor toekenning van een tegemoetkoming aan klager en stelt de hoogte daarvan vast op € 25,=.

Zaaknummer:

16/1660/GV (tussenbeslissing)

Datum uitspraak:

31 augustus 2016

Beroepscommissie:

Korthals Altes, mr. W.F.
Bas, mr. C.M. van der
Rutten, mr. M.A.G.
Boerhof, mr. R. (secr.)

Trefwoorden:

Verlof algemeen; Verlof incidenteel

Artikelen:

Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 14, 21

Samenvatting:

Klager, een levenslanggestrafte, verzoekt om algemeen verlof, subsidiair incidenteel verlof. Klager komt niet in aanmerking voor algemeen verlof. Incidenteel verlof is wel mogelijk, mits dit in het kader van de resocialisatie noodzakelijk wordt geacht. Beroepscommissie acht zich onvoldoende geïnformeerd om thans

een beslissing over incidenteel verlof te nemen. Zij houdt het beroep aan en draagt partijen op nadere inlichtingen te verstrekken.

Rechtsoverwegingen:

De beroepscommissie heeft eerder beslist dat de voorbereiding op de terugkeer in de maatschappij voor alle gedetineerden uitgangspunt dient te blijven en dat verlof in beginsel onderdeel van de resocialisatie van een levenslanggestrafte dient uit te maken (zie onder meer RSJ 19 mei 2015, 14/3242/GV (eindbeslissing)).

De staatssecretaris stelt zich op het standpunt dat uit de rechtspraak van het EHRM en de Hoge Raad blijkt dat een eerste herbeoordeling na een periode van 25 jaar na (onherroepelijke) oplegging van de levenslange gevangenisstraf dient plaats te vinden. Een eerste toetsing of een tot levenslange gevangenisstraf veroordeelde voor activiteiten gericht op een terugkeer in de maatschappij in aanmerking komt, vindt op grond van het door hem voorgenomen beleid eerder plaats, namelijk na 25 jaar detentie. Dat laat voldoende ruimte om alsdan en zo nodig (verdergaande) activiteiten gericht op een terugkeer in de maatschappij aan te bieden, aldus de staatssecretaris.

De beroepscommissie gaat aan voormeld standpunt van de staatssecretaris voorbij. Het standpunt miskent dat deelname aan resocialisatieactiviteiten binnen 25 jaar detentie, waaronder in beginsel (na verloop van tijd) tevens verlof dient te worden begrepen, van belang is voor een zorgvuldige

voorbereiding van een gratieverzoek van een levenslanggestrafte, zoals klager. Bovendien zou dit leiden tot rechtsongelijkheid tussen levenslanggestraften vanwege verschillen in duur van de voorlopige hechtenis, voordat een beslissing in een strafzaak is genomen dan wel onherroepelijk is.

Klager komt niet in aanmerking voor algemeen verlof, nu artikel 14 van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting van een strafrestance uitgaat en klager levenslang is gestraft. Incidenteel verlof is wel mogelijk, mits dit in het kader van de resocialisatie noodzakelijk wordt geacht (zie RSJ 19 mei 2015, 14/3242/GV (eindbeslissing)).

De beroepscommissie acht zich onvoldoende geïnformeerd om thans een beslissing over incidenteel verlof te nemen. Zij wenst eerst kennis te nemen van het ter uitvoering van genoemd vonnis van de voorzieningenrechter bij de rechtbank Den Haag op te maken - van een indicatief tijdpad voorziene - resocialisatieplan, met daarin door de staatssecretaris voorziene (on)mogelijkheden voor verlof, en van de voortgang van de in het plan op te nemen activiteiten. Voorts wenst zij kennis te nemen van het door het OM uit te brengen advies in de gratieprocedure, met daarin een slachtoffer-nabestaandenonderzoek. De beroepscommissie heeft ter zitting begrepen dat dit advies op korte termijn wordt verwacht en dat het OM niet wacht op de vaststelling van het beleid met betrekking tot vrijlating van levenslanggestraften in het algemeen. De beroepscommissie zal

de behandeling van het beroep daarom aanhouden. Zij zal partijen uitnodigen voor een voortzetting van de mondelinge behandeling ter zitting van de beroepscommissie op 22 november 2016 op een nog nader te bepalen tijdstip en plaats.

De beroepscommissie draagt de staatssecretaris op haar uiterlijk twee weken voor genoemde mondelinge behandeling een kopie van het resocialisatieplan en een kopie van het advies van het Openbaar Ministerie in de gratieprocedure toe te sturen. Zij draagt de staatssecretaris en klagers raadsman op haar uiterlijk twee weken voor genoemde mondelinge behandeling schriftelijk over de feitelijke voortgang van de in het resocialisatieplan opgenomen resocialisatieactiviteiten te informeren.

Zaaknummer:

16/2980/STA

Datum uitspraak:

30 augustus 2016

Beroepscommissie:

Jörg, mr. N.

Bevaart, mr. E.W. (secr.)

Trefwoorden:

Verlof proefverlof

Artikelen:

Rvt art. 53

Samenvatting:

Naar voorlopig oordeel voorzitter is verlofmachtiging niet van rechtswege

vervallen, ontbreekt rechtsgrond aan beslissing inrichting tot intrekking transmuraal verlof en heeft verzoeker spoedeisend belang bij schorsing tot uitspraak beklagcommissie. Toewijzing verzoek.

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 53, tweede lid, Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Rvt) vervalt een verlofmachtiging van rechtswege, voor zover hier van belang, zodra het openbaar ministerie aan het hoofd van de tbs-inrichting meldt dat de ter beschikking gestelde wordt aangemerkt als verdachte van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, begaan tijdens de tenuitvoerlegging van de terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege. Als aangifte van een strafbaar feit is gedaan door het hoofd van de inrichting, wordt het verlof terstond door het hoofd van de inrichting ingetrokken. Het hoofd van de inrichting verleent geen verlof tot aan de hierboven vermelde mededeling van het openbaar ministerie.

Naar het voorlopig oordeel van de voorzitter kan uit de thans beschikbare gegevens worden opgemaakt dat op 24 augustus 2016 door een beveiligder van een winkel bij de politie aangifte van winkeldiefstal door verzoeker is gedaan, dat diezelfde dag het openbaar ministerie de aangifte tegen verzoeker in behandeling heeft genomen en de zaak heeft geseponeerd wegens onvoldoende bewijs, welk sepot heeft plaatsgevonden zonder dat de inrichting tot aangifte van een strafbaar feit is overgegaan en behoefde over te gaan. Aldus is naar

het voorlopig oordeel van de voorzitter geen sprake van de in artikel 53, tweede lid sub 2, Rvt bedoelde melding door het openbaar ministerie aan het hoofd van de inrichting dat verzoeker wordt aangemerkt als verdachte van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Zodoende is naar zijn voorlopig oordeel evenmin sprake van het van rechtswege vervallen van de verlofmachtiging.

De voorzitter stelt voorop dat in het kader van het verzoek om schorsing van een beslissing van het hoofd van de inrichting slechts ruimte bestaat voor een voorlopige beoordeling en dat de zaak niet ten gronde kan worden onderzocht en beslist. Aan de orde is daarom slechts de vraag of de beslissing van 25 augustus 2016 tot het intrekken van het transmuraal verlof in strijd is met de wet dan wel zodanig onredelijk is dat er een spoedeisend belang is om thans over te gaan tot schorsing van die beslissing van het hoofd van de inrichting. Naar het voorlopig oordeel van de voorzitter ontbreekt de rechtsgrond voor het intrekken van de verlofmachtiging, terwijl de intrekking tevens gelet op de aangevoerde persoonlijke omstandigheden van verzoeker zodanig onredelijk of onbillijk is dat een spoedeisend belang noopt tot schorsing van de beslissing van het hoofd van de inrichting. Het verzoek zal daarom worden toegewezen. De tenuitvoerlegging van de beslissing van het hoofd van de inrichting moet derhalve worden geschorst, in afwachting van de uitspraak van de beklagcommissie.

Zaaknummer:

16/1534/TB (tussenbeslissing)

Datum uitspraak:

29 augustus 2016

Beroepscommissie:

Woensel, mr. A.M. van
Bos, drs. W.A.Th.
Wabeke, mr. J.W.
Bevaart, mr. E.W. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing longstay

Artikelen:

Bvt art. 11

Samenvatting:

Aanhouding behandeling beroep voor duur van 6 mnd. i.a.v. nadere info over de voortgang in klagers traject m.b.t. aanvraag begeleid verlof en plaatsing in De Voorde; eerdere plaatsing in 2012 geen doorgang gevonden o.g.v. te beperkte interpretatie van beleidskader door LAP.

Rechtsoverwegingen:

Na de adviezen van de Pompestichting en de LAP van respectievelijk 26 oktober 2015 en 5 januari 2016 is aan de beroepscommissie geen andere informatie over de stand van zaken met betrekking tot klagers situatie verstrekt dan hetgeen door en namens klager ter zitting is opgemerkt. Daaruit komt naar voren dat klager weer goed is ingesteld op anti-psychotische medicatie, dat begeleid verlof zal worden aangevraagd en dat zal worden ingezet op plaatsing in De Voorde. Gelet op het ingrijpende karakter van de

beslissing tot voortzetting van klagers verblijf in een longstayvoorziening, heeft klager thans groot belang bij beantwoording van de vraag of en, zo ja, wanneer, klager in de longcarevoorziening De Voorde kan worden geplaatst. Dit klemmt temeer nu klager daar destijds in 2012 volgens de Van der Hoeven Kliniek en rapporterend psychiater O. klaar voor was, maar die plaatsing geen doorgang heeft gevonden omdat dit volgens de LAP niet in lijn was met het beleidskader longstay forensische zorg, hetgeen door de beroepscommissie als een te beperkte interpretatie van dat beleidskader werd beschouwd (vgl. RSJ 30 mei 2013, 13/274/TB).

Om die reden ziet de beroepscommissie aanleiding de behandeling van het beroep aan te houden in afwachting van nadere informatie van de Pompestichting over de voortgang in klagers traject – ten aanzien van zowel de aanvraag en het verloop van het begeleid verlof als de voortgang inzake de plaatsing in De Voorde – en het beroep over een half jaar op een nadere zitting verder te behandelen. De beroepscommissie gaat er daarbij van uit dat op die zitting de meest recente informatie met betrekking tot klagers situatie beschikbaar zal zijn.

Zaaknummer:

16/1264/JA

Datum uitspraak:

20 september 2016

Beroepscommissie:

Iedema, mr. M.
Boer, prof.dr. F.

Heddema, drs. H.A.
Blankenspoor, mr. S. (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechtter bij de
Rijks justitiële jeugdinrichting (j.j.i.) Den
Hey-Acker te Breda

Trefwoorden:

Bewegingsvrijheid verblijf in groep en
gemeenschappelijke activiteiten

Artikelen:

Bjj art. 23

Samenvatting:

Sprake van gebreken nu onduidelijk is
op welke gronden de directeur bedoeld
heeft een aangepast programma op
te leggen en te verlengen. Om die
reden beroep en beklag gegrond. Geen
tegemoetkoming.

Rechtsoverwegingen:

Voor wat betreft de oplegging van het
aangepaste programma overweegt de
beroepscommissie als volgt.

In artikel 23, eerste lid, van de Bjj is
bepaald dat de directeur een jeugdige
gedurende ten hoogste een week
na zijn binnenkomst in de inrichting
kan uitsluiten van het verblijf in
een groep en zijn deelname aan
gemeenschappelijke activiteiten kan
beperken tot ten minste zes uren
per dag, indien dit noodzakelijk is ter
voorbereiding van de beslissing omtrent
onderbrenging van de jeugdige in de
groep of ten behoeve van de vaststelling
van een perspectiefplan.

In artikel 23, derde lid, van de Bjj is
bepaald dat de directeur een jeugdige
gedurende ten hoogste een week kan
uitsluiten van verblijf in de groep of

kan beperken in de deelname aan
gemeenschappelijke activiteiten, indien
dit noodzakelijk is in het belang van zijn
geestelijke of lichamelijke ontwikkeling
of de uitvoering van het hem betreffende
perspectiefplan.

Aan klager is op 22 februari 2016 een
aangepast programma opgelegd. Ter
zitting van de beklagrechtter heeft de
directeur aangevoerd dat sprake is
van een inkomstenprogramma, als
bedoeld in artikel 23, eerste lid, van
de Bjj, zodat bekeken kon worden in
welke groep klager het beste paste.
Uit de schriftelijke mededeling van
de beslissing tot oplegging van het
aangepaste programma volgt echter
dat de maatregel is opgelegd op grond
van artikel 23, derde lid, van de Bjj,
in het belang van klagers geestelijke
of lichamelijke ontwikkeling. De
beroepscommissie constateert dat
sprake is van een formeel gebrek nu
onduidelijk is op welke gronden de
directeur heeft bedoeld een aangepast
programma op te leggen. Zij zal om die
redenen het beroep gegrond verklaren,
de uitspraak van de beklagrechtter in
zoverre vernietigen en het beklag alsnog
gegrond verklaren. Zij acht geen termen
aanwezig voor het toekennen van een
tegemoetkoming.

Voor wat betreft de verlenging van het
aangepaste programma overweegt de
beroepscommissie als volgt.

Op 23 februari 2016 is klagers
programma opnieuw bekeken en heeft
de directeur beslist het aangepast
programma te verlengen tot en met 25
februari 2016. De directeur heeft in de
beklagprocedure aangevoerd dat de
eerste dagen na klagers binnenkomst

zijn gebruikt om te bekijken in welke groep klager het beste paste. Voorts is in de mededeling van de beslissing van 23 februari 2016 opgenomen dat in de teamvergadering besproken zal worden hoe een instroom op de groep vormgegeven kan worden. De beroepscommissie gaat er derhalve vanuit dat sprake is van een verlenging van het inkomstenprogramma op grond van artikel 23, eerste lid, van de Bjj. Uit de schriftelijke mededeling van de beslissing tot verlenging van het aangepast programma volgt echter dat de maatregel is verlengd op grond van artikel 23, derde lid, van de Bjj, in het kader van klagers geestelijke of lichamelijke ontwikkeling. De beroepscommissie constateert dat ook hier sprake is van een formeel gebrek nu onduidelijk is op welke gronden de directeur heeft bedoeld het aangepast programma te verlengen. Zij zal om die reden het beroep gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagrechtter in zoverre vernietigen en het beklag alsnog gegrond verklaren. Zij acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

Zaaknummer:

16/2661/JZ

Datum uitspraak:

14 oktober 2016

Beroepscommissie:

Koens, mr. M.J.C.

Boer, J.G.J. de

Lucas, mr. E.

Gemert, mr. H.S. van (secr.)

Beklagcommissie:

klachtencommissie bij de jeugdzorginstelling (in het vervolg: de instelling) Stichting Pluryn Hoenderloo

Trefwoorden:

Geestelijke verzorging;
Bewegingsvrijheid verblijf in groep en gemeenschappelijke activiteiten; Medische verzorging medicatieverstrekking; Verlof planmatig; Ontvankelijkheid materieel; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Jeugdwet art. 6.3.1, 6.4.1, 6.5.1
EVRM art. 9

Samenvatting:

Klager ontvankelijk in klacht en beroep over niet kunnen deelnemen aan Ramadan in licht van art. 9 EVRM. Klacht ongegrond, noodzakelijke medicatie mag ook tijdens Ramadan overdag worden ingenomen. I.v.m. gedrag niet toestaan om naar Koranles te gaan, plaatsverbod en intrekking verlof niet onredelijk, Beroep klager in zoverre ongegrond. Beroep gegrond w.b. niet toekennen tegemoetkoming voor niet aanbieden warme maaltijd 's avonds, tegemoetkoming € 20,=.

Rechtsoverwegingen:

Ten aanzien van a:

In de instelling geldende Jeugdwet is geen aparte bepaling opgenomen waarin het recht van de jeugdige is vastgelegd om zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen vrij te belijden en te beleven.

In de Memorie van toelichting bij de Jeugdwet paragraaf 7.5 is toegelicht

dat, hoewel het recht op vrijheid om godsdienst vrij te belijden niet expliciet in de wet wordt genoemd, inbreuken in de gesloten jeugdzorg op rechten als vastgelegd in het EVRM slechts toelaatbaar zijn voor zover daarin bij de wet is voorzien en deze in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Uit artikel 9, eerste en tweede lid, van het EVRM volgt onder meer dat een ieder recht heeft op vrijheid van godsdienst, dit recht tevens de vrijheid omvat hetzij alleen, hetzij met anderen, zowel in het openbaar als privé zijn godsdienst te belijden of overtuiging tot uitdrukking te brengen in erediensten, in onderricht, in de praktische toepassing ervan en in het onderhouden van geboden en voorschriften. De vrijheid zijn godsdienst te belijden, kan aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die die bij de wet zijn voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de openbare veiligheid, voor de bescherming van de openbare orde, gezondheid of goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

De beroepscommissie stelt vast dat artikel 9 EVRM is aan te merken als een ieder verbindende bepaling, waarop - ook al heeft de wetgever in de Jeugdwet of andere in de instelling geldende nationale regelgeving ter zake geen rechtsgang voorzien - een direct beroep kan worden gedaan.

De beroepscommissie is van oordeel dat door het gestelde niet kunnen deelnemen aan de Ramadan inbreuk wordt gemaakt op klagers fundamentele recht als verwoord in artikel 9, eerste lid, EVRM en dat hij in zoverre in zijn klacht en beroep kan worden ontvangen.

Ten aanzien van a1:

Klager wilde gedurende de Ramadan de medicatie die hij overdag diende te gebruiken voor zijn ADHD niet innemen om het tijdens de Ramadan voorgeschreven vasten niet te onderbreken. De instelling heeft klager vervolgens tijdens de Ramadan de mogelijkheid willen geven om overdag geen medicatie te gebruiken, maar dit heeft tot een toename aan verbale en fysieke conflicten en incidenten geleid waardoor de instelling het naar het oordeel van de beroepscommissie op goede gronden noodzakelijk achtte dat klager ook overdag medicatie zou gebruiken. De beroepscommissie merkt daarbij op dat het aan klager in verband met zijn ADHD voorgeschreven methylfenidaat met voedsel dient te worden ingenomen en alleen werkzaam is gedurende het dagdeel waarop het wordt ingenomen. Die medicatie is noodzakelijk ter behandeling van klager en kan - zoals klager wenst - niet effectief uitsluitend na 22.00 uur 's-avonds worden genomen. Noodzakelijke medicatie mag ook tijdens de Ramadan overdag genomen worden en noch de beslissing van klager om dit dan op grond van zijn geloofsovertuiging niet te doen noch de aandrang van de instelling om de medicatie wel overdag te nemen, levert op zich een ongeoorloofde beperking op van het recht van klager om zijn godsdienst

vrij te belijden. De beroepscommissie zal het beroep op dit punt dan ook ongegrond verklaren.

Ten aanzien van a2:

De beroepscommissie kan zich niet verenigen met het oordeel van de klachtencommissie geen tegemoetkoming toe te kennen. Het beroep zal dan ook in zoverre gegrond worden verklaard en de beroepscommissie zal klager een tegemoetkoming toekennen van € 20,=.

Ten aanzien van a3:

Klager is in verband met zijn gedrag, dat het gevolg was van het niet overdag innemen van de noodzakelijke medicatie, ter bescherming van andere jeugdigen niet toegestaan om de Koranlessen te volgen. De beroepscommissie acht deze beperking van klagers recht om zijn godsdienst te belijden in het belang van de orde en veiligheid, waarmee aan de eisen als vermeld in artikel 9, tweede lid, EVRM wordt voldaan. In zoverre is klagers beroep ongegrond.

Ten aanzien van b:

Klager is gedurende de betreffende periode in verband met zijn hierboven beschreven gedrag verboden om zich op de reguliere plaatsen te bevinden die worden beschreven in zijn programma en verbleef in die tijd in een niet afgesloten spreekkamer.

Op grond van artikel 6.3.1., eerste en tweede lid aanhef en onder a, Jeugdwet juncto artikel 6.5.1, eerste lid, Jeugdwet is klager terecht in deze klacht ontvangen.

Nu deze beslissing is genomen ter bescherming van hemzelf en andere

jeugdigen kan deze beslissing niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt.

Ten aanzien van c:

Tegen de intrekking van verlof kan op grond van het bepaalde in artikel 6.4.1, vijfde lid, Jeugdwet juncto artikel 6.5.1, eerste lid, Jeugdwet een klacht worden ingediend. Klagers verlof is ingetrokken op grond van zijn gedrag dat volgde op het niet overdag nemen van de noodzakelijke medicatie. De beroepscommissie is van oordeel dat deze beslissing is genomen in verband met de orde en de veiligheid en ter bescherming van klager en anderen. De beslissing kan niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt.